

Sateenkaariperheet^{ry}

Toimintasuunnitelma 2017

Hyväksytty syyskokouksessa 25.11.2016

Sisältö

1.	Johdanto	3
2.	Vaikuttamistyö	4
2.1.	Perhepoliittiset tavoitteet 2015–2019	4
2.2.	Vaikuttamistyön toimenpiteet 2017	5
2.3.	Kaikkien perheiden Suomi-hanke 2017–2020	6
2.4.	Yhteistyöverkoston kehittäminen.....	6
2.5.	Kansainvälinen vaikuttamistyö	7
3.	Ammatillisen työn kehittäminen ja tiedon tuottaminen	8
3.1.	Ammatillinen koulutus sateenkaariperheistä.....	8
3.2.	Sateenkaariperheiden lasten ja nuorten hyvinvointikartoitus 2014–2017	9
3.3.	Väriä perhehoitoon -hanke 2017–2020.....	10
3.4.	Perhe-, parisuhde- ja eroneuvonnan kehittäminen	10
3.5.	Sateenkaariperheiden hyvinvointia koskevat julkaisut.....	10
4.	Vertaistoiminta, perheiden tukeminen ja neuvonta	11
	Perhesuhdekeskus	11
4.1.	Monimuotoista vertaistoimintaa perheille	11
	Sukupuolen moninaisuus on vuoden 2017 vuositeema.....	11
	Apilaperheiden perustamiseen ja hyvinvointiin tarjotaan tukea	12
	Miesten vertaistoimintaa kehitetään	12
	Koululaisten toiminnassa lapset saavat jakaa kokemuksiaan	13
	Vertaistoimintaa muille erityisryhmille	13
	Vapaaehtoisesti toteutettua paikallistoimintaa 13 paikkakunnalla	14
	Leirimuotoinen vertaistuki palvelee koko Suomea	18
	Parisuhteita voimistava vertaistoiminta ennalta ehkäisee ongelmia	19
	Eroauttaminen ja vanhemmuuden tukeminen eron jälkeen	19
	Perheaikaa	20
4.2.	Vertaistoinnin kehittämiseen panostetaan uuden työntekijän myötä.....	20
	Vapaaehtoisten virikeviikonloppu	21
	Vertaisohjaajien ja vapaaehtoisten koulutukset vuonna 2017	21
4.3.	Perheiden ja perhettä suunnittelevien neuvonta	22
	Sateenkaariperheiden perhevalmennus.....	22
	Miten lapsia tehdään? -tilaisuudet.....	23
4.2.	Yhteisöllinen ja kulttuurinen toiminta	23
	Kansainvälinen sateenkaariperhepäivä.....	23
	Pride-tapahtumiin perhesisältöjä	24
	Yhdistys täyttää 20 vuotta	24
5.	Tukipalvelut	25
5.1.	Jäsenpalvelujen kehittäminen	25
5.2.	Viestintä.....	25
	Ulkoisen viestintä	25
	Sisäinen viestintä.....	25
5.3.	Hallinto	26
	Seuranta ja arviointi.....	26
	Henkilöstö.....	26
	Toimitilat	27
	Talous.....	27

1. Johdanto

Sateenkaariperheet ry on lastensuojelu- ja perhejärjestö, joka tekee

- Ihmisoikeustyötä
- Perhepolitiikan kehittämistyötä
- Lapsi-, nuoriso- ja perhetyötä
- Sosiaali-, terveys- ja koulutuspalveluiden kehittämistyötä
- Moninaisuuskasvatustyötä

Sateenkaariperheet ry kuuluu jäsenenä Lastensuojelun Keskusliittoon, Setaan, Väestöliittoon, Sosteen, Parisuhdekeskus Kataja ry:hyn, Nelfaan (Network of European LGBT Families Association), Transgender Europeen ja Ilgaan (International LGBTI Association).

Yhdistyksen tarkoituksena on toimia sateenkaariperheiden lasten, vanhempien ja perhettä suunnittelevien kontaktifoorumina, tukiryhmänä, oikeuksien puolustajana, palveluiden kehittäjänä, tiedontuottajana ja -välittäjänä sekä edunvalvojana.

Tavoitteena on edistää perheiden moninaisuuden huomioimista yhteiskunnassa, lisätä tietoisuutta sateenkaariperheistä, kehittää lainsäädäntöä ja palvelujärjestelmää tukemaan sateenkaariperheitä heidän kasvatustehtävässään sekä tarjota sateenkaariperheiden jäsenille heidän tarvitsemiaan tukipalveluita.

Vuosi 2017

Vuonna 2017 juhlitaan yhdistyksen 20-vuotista historiaa. Vuoden 2017 vuositeema on sukupuolen moninaisuus. Vuositeema näkyy ennen kaikkea vertaistoiminnassa, mutta myös vaikuttamistyössä ja ammatillisen työn kehittämisessä.

Vertaistoiminnan uusina toimintamuotoina käynnistetään säännöllinen uusperhetoiminta ja järjestetään ensimmäinen uusperheloma. Vuositeema näkyy vertaistoiminnassa uusien toimintamuotojen kokeiluna. Miesten perheitä ja apilaperheitä kannustetaan uusilla tavoilla mukaan vertaistoiminnan pariin. Koululaistoimintaa laajennetaan kattamaan useampia paikkakuntia. Kuntien palveluita täydennetään sateenkaariperheille suunnatulla perhevalmennus- ja neuvontatoiminnalla.

Vuonna 2017 vaikuttamistyön keskiössä ovat äitiyslaki, translaki, hedelmöityshoitosyrjintä, avioliittolain voimaantulon ja adoptiomahdollisuuksien seuranta, sijaissynnytyslain edistäminen ja kunnallisvaalit. Perhepoliittisen ohjelman mukaisesti nostetaan aiempaa vahvemmin esiin miesten ja useamman kuin kahden vanhemman perheiden tarpeita vaikuttamistyössä. Tähän liittyvät erityisesti huolto- ja tapaamislain kokonaisuudistukseen vaikuttaminen sekä miesten perheellistymismahdollisuuksien edistäminen esimerkiksi käynnistettävän perhehoitohankkeen avulla. Lisäksi vuonna 2017 aloitetaan uuden perhepoliittisen tavoiteohjelman 2018–2023 työstäminen.

Vuoden 2017 uusina hankkeina käynnistetään perhehoidon kehittämishanke Väriä perhehoitoon ja Perhesuhdekeskus-hanke, jos Raha-automaattiyhdistys myöntää hankkeille avustuksen. Kaikkien perheiden Suomi -hankkeen toinen hankejakso käynnistyy, jos hankkeelle myönnetään avustus. Vanhoina hankkeina jatkavat koulutus-, tutkimus- ja Perheaikaa-hankkeet.

2. Vaikuttamistyö

Yhteiskunnallinen vaikuttamistyö on yksi yhdistyksen kolmesta tärkeästä tehtävästä (ammattillisen työn kehittämisen ja vertaistoiminnan koordinoinnin ohella). Vaikuttamistyössä pyritään edistämään sateenkaariperheiden lasten ja vanhempien hyvinvointia mahdollisimman laajasti. Vaikuttamistyö on jatkuvan kehittämisen ja oppimisen aluetta. Kaikkien perheiden Suomi -hanke sekä kansainvälinen yhteistyö auttavat yhdistystä kehittämään omaa vaikuttamistyötään.

Pitkän aikavälin tavoitteet:

- Suomalainen yhteiskunta ja kulttuuri arvostavat kunkin perheen yksilöllistä perhe-elämää
- Jokaisen lapsen kasvua, perheen vanhemmuutta ja vanhempien rakkaussuhdetta tuetaan
- Suomalainen lainsäädäntö huomioi sateenkaariperheet yhdenvertaisesti oikeuksissa, velvollisuuksissa ja etuuksissa
- Lainsäätäjä huomioi perheiden moninaisuuden aina uutta lakia säätäessään
- Valtiovallalla on tarkkaa ja pitkäaikaista tutkimustietoa sateenkaariperheiden hyvinvoinnista ja tarpeista
- Sateenkaariperheiden hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta seurataan ja edistetään koordinoitusti valtiovallan toimesta osana jatkuvaa ja hyvin resursoitua valtion seksuaali- ja sukupuolivähemmistöpolitiikkaa
- Sateenkaariperheiden yhdenvertaisuutta valvoo siihen nimetty viranomainen, yhdenvertaisuusvaltuutettu.
- Seksuaalisen suuntautumisen, sukupuolen ja perheiden moninaisuutta esiin tuovaa moninaisuuskasvatusta tehdään julkisen ja kolmannen sektorin yhteistyönä
- Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen hyvinvoinnin ja oikeuksien edistämistä ei ole jätetty muutaman pienen järjestön vastuulle vaan sitä tehdään koordinoitusti julkishallinnon ja hyvin resursoitun ja laaja-alaisen kolmannen sektorin toimesta.
- Julkisessa keskustelussa sateenkaariperheistä puhutaan asiallisesti
- Sateenkaariperheet ry on aktiivinen järjestö, joka jatkaa vaikuttamistyötään perhepolitiikassa, ja jolla on resursseja osallistua lastensuojelun kehittämistyöhön ja koordinoida laajaa ja laadukasta vertaistoimintaa.

2.1. Perhepoliittiset tavoitteet 2015–2019

Yhdistyksen vuosikokous asetti keväällä 2014 yhdistykselle seuraavat perhepoliittiset tavoitteet, silmällä pitäen huhtikuussa 2015 järjestettyjä eduskuntavaaleja. Ensimmäistä kertaa vuosikokous asetti perhepoliittisille tavoitteille myös kaksi painopistealuetta: miesten ja useamman kuin kahden vanhemman perheet. Alla mainitut tavoitteet on eritelty tarkemmin ohjelmassa, joka löytyy yhdistyksen nettisivuilta.

- Valtionhallinnon toimintaohjelma seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen ihmisoikeuksien ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi
- Perhevapaat ja -etuudet tasapuolisiksi
 - a. Isyysvapaa miespareille ja etävanhemmille, useammalle kuin kahdelle
 - b. Äitiysvapaata vastaava vapaa miesparille
 - c. Naisparin isyysvapaata vastaava vapaa heti syntymästä
- Yhdenvertainen avioliitto
- Tapaamisoikeus voitava harkita kaikissa tilanteissa
- Useamman vanhemman juridinen vanhemmuus mahdollistettava
 - a. Perheen sisäisessä adoptiossa ei kenenkään tarvitse luopua vanhemmuudestaan
 - b. Lapsen voi tunnustaa eli selittää omakseen useampi kuin kaksi halukasta
- Vanhemmuuden määrittäminen olettaman ja tunnustamisen perusteella yhdenvertaiseksi

- Trans-ihmisten lapsiperhe-elämän haasteita purettava
 - a. Translaissa olevasta transsukupuolisten lisääntymiskyvyttömyysvaatimuksesta ja naimattomuusvaatimuksesta on luovuttava välittömästi
 - b. Transihmisten puolisoineen on saatava kaikki hedelmöityshoidot ja korvaukset yhdenvertaisilla perusteilla
 - c. Transihmisten vanhemmuus tunnistettava oikein vanhemmuuslaissa
 - d. Transtaustan turhaan paljastavat merkinnät väestö- ym. rekistereissä poistettava, muutettava tarvittaessa esim. vanhemmuuden kirjaamisessa käytettävää kieltä.
- Perheellistymismahdollisuuksien laajentaminen
 - a. Yhdenvertaiset hedelmöityshoidot ja hoitojen korvaukset
 - b. Rohkaistaan perheitä ja lastensuojelua lisäämään sijaishuollon perhehoitoa sateenkaariperheissä
 - c. Adoptioyhteistyötä etsittävä sellaisten ulkomaisten toimijoiden kanssa, jotka sijoittavat lapsia sateenkaariperheisiin
 - d. Edistetään apila- ja ystäväperheiden neuvontaa ja vanhemmuuskumppanien etsimistä
 - e. Säädetään kotimainen, syrjimätön sijaissyntyyslaki
- Kaikkien perheiden Eurooppa
 - a. Sateenkaariperheiden vapaa liikkuvuus ja perhesuhteiden yhteinen tunnustaminen
 - b. Maahanmuutto- ja pakolaiskysymyksissä huomioitava sateenkaariperheet muiden perheiden tavoin
- Perhepalvelut kohtaavat sateenkaariperheet asiallisesti ja riittävään tietoon nojautuen
- Opetussuunnitelmat ja oppimateriaalit sisältävät tietoa perheiden moninaisuudesta sekä varhaiskasvatuksessa, yleissivistävässä että ammatillisessa koulutuksessa

2.2. Vaikuttamistyön toimenpiteet 2017

Vuonna 2017 vaikuttamistyön keskiössä ovat äitiyslaki, translaki, hedelmöityshoitosyrjintä, avioliittolain voimaantulon ja adoptio-mahdollisuuksien seuranta, sijaissyntyislain edistäminen ja kunnallisvaalit. Perhepoliittisen ohjelman mukaisesti nostetaan aiempaa vahvemmin esiin miesten ja useamman kuin kahden vanhemman perheiden tarpeita vaikuttamistyössä. Tähän liittyvät erityisesti huolto- ja tapaamislain kokonaisuudistukseen vaikuttaminen sekä miesten perheellistymismahdollisuuksien edistäminen esimerkiksi käynnistettävän perhehoitohankkeen avulla. Lisäksi vuonna 2017 aloitetaan uuden perhepoliittisen tavoiteohjelman 2018–2023 työstäminen.

Toimenpiteet vuonna 2017

- Pyritään saamaan translain uudistaminen hallituksen agendalle yhteisellä vaikuttamistyöllä ihmisoikeusjärjestöjen verkoston kanssa
- Tuetaan kuntavaalityössä Setan ja Monimuotoiset perheet -verkoston kunnallisvaalitavoitteita
- Osallistutaan lapsen huolto- ja tapaamislain kokonaisuudistukseen lausumalla eri vaiheissa ja osallistamalla ministeriön seurantatyöryhmän työskentelyyn
- Jatketaan äitiyslaki-kansalaisaloitteen eduskuntakäsittelyn seurantaa, pyritään korjaamaan esityksen puutteet valiokuntakäsittelyssä ja vaikuttamaan lopulliseen käsittelyyn. Seurataan toimeenpanon etenemistä ja ammattilaisten täydennyskoulutusta.
- Seurataan avioliittolain STM:n piiriin kuuluvien liitelakien etenemistä eduskunnassa, ja keskustellaan Kelan kanssa lakien toimeenpanosta ja ennen kaikkea avoliittotilanteiden tulkinnasta.
- Edistetään sateenkaariperheiden yhdenvertaisia hedelmöityshoitoja ja niiden korvauksia käymällä keskustelua Kelan kanssa korvauksista ja valittamalla sairaanhoitopiirien harjoittamasta syrjinnästä tuomioistuimiin

- Seurataan, että sosiaali- ja terveysministeriö valmistelee ja hallitus esittää perhevapaatyöryhmän esitykset monimuotoisten perheiden perhevapaista
- Käynnistetään yhteistyössä perhehoidon kentän kanssa perhehoidon hanke, joka lisää sateenkaariperheiden määrää perhehoidon resursseina
- Huomioidaan myös adoptioalan koulutuksen tarve perhehoitohankkeen toteutuksessa, ja seurataan adoptioalan kehitystä kun samaa sukupuolta olevien yhteinen adoptio tulee mahdolliseksi vuonna 2017
- Edistetään yhteistyössä kumppaneiden kanssa yhdenvertaisen sijaissyntyislain säätämistä Suomeen
- Jatketaan hallituksen miestyöryhmän toimintaa, väliaikainen transtyöryhmä pohtii yhdessä tapaamisessaan perhepoliittisia tavoitteita

2.3. Kaikkien perheiden Suomi-hanke 2017–2020

Kaikkien perheiden Suomi -hanke on Monimuotoiset perheet -verkoston yhteistyöhanke, jota Sateenkaariperheet ry hallinnoi. Sen tarkoituksena on tehdä perhepolitiikan ja -työn kehittämis- ja vaikuttamistyötä kymmenen itsenäisen järjestön laajana ja tiiviinä yhteistyönä. Hankkeen tavoitteena on tunnistaa järjestöjen kohderyhmiä yhdistäviä yhteisiä haasteita, etsiä niihin ratkaisuja ja viedä näitä ratkaisuja palveluiden ja lainsäädännön kehittäjien tietoisuuteen. Tavoitteena on, että yhteishankkeen myötä syntyy uutta tietoa ja osaamista järjestöjen vaikuttamistyön keinoista ja mahdollisuuksista. Vuonna 2017 käynnistetään hankkeen toinen hankejakso. Hankkeella on oma yksityiskohtainen toimintasuunnitelmansa.

2.4. Yhteistyöverkostojen kehittäminen

Yhdistyksen vaikuttamistyön strategiana on laaja, aktiivinen ja ennakkoluuloton verkostoituminen.

Perhehoidon kehittämisverkosto: Vuonna 2017 luodaan aktiivisesti yhteyksiä lastensuojelun perhehoidon kentällä kun käynnistetään perhehoitohanke yhteistyössä *Perhehoitoliiton, Pelastaa lasten, Pesäpuun, Lastensuojelun Keskusliiton ja Helsingin kaupungin kanssa.*

Monimuotoiset perheet -verkosto: Yhteinen vaikuttamistyön hanke Kaikkien perheiden Suomi, jonka toinen hankejakso käynnistetään vuonna 2017. Hankkeen lisäksi kokoonnutaan neljä kertaa vuoden aikana yhteiseen kehittämispäivään. Tehdään yhteistyötä vapaaehtoistyön kehittämisessä. Tehdään toiminnan yhteistä arviointia ja kerätään kyselytietoja verkoston vapaaehtoisilta toimijoilta.

Seta, Setan jäsenjärjestöt, Trasek: Tehdään erittäin tiivistä yhteistyötä ennen kaikkea yhteiskunnallisessa vaikuttamistyössä ja tiedottamisessa. Vuonna 2017 käynnistetään yhteistyössä Perhesuhdekeskus. Muita tärkeitä vaikuttamistyön kumppaneita *Amnesty, Ihmisoikeusliitto, Naisasialiitto Unioni ja Tasa-arvoasiain neuvottelukunta.*

Lastensuojelun Keskusliitto: Yhdistyksen toiminnanjohtaja on keskusliiton hallituksen varajäsen. Keskusliitto on yhdistyksen kumppani tutkimus- ja perhehoitohankkeissa. Yhteisiä julkilausumia sateenkaariperheiden lasten oikeuksista.

Väestöliitto: Yhteistyö Perheaikaa.fi -hankkeessa jatkuu uudella rahoituksella. Myös Urpot.fi -hankkeessa ollaan mukana. Liitto yhdistyksen kumppani tutkimushankkeessa ja äitiyslakikampanjassa. Julkaisee tutkimushankkeen julkaisut.

Mannerheimin lastensuojeluliitto: Vaikuttamistyön yhteistyökumppani. Liitto kumppanina yhdistyksen tutkimushankkeessa.

Pelastakaa lapset: Yhteistyökumppani vaikuttamistyössä, perhehoitohankkeessa ja adoptioalan kehittämistyössä. Muita kumppaneita adoptioalan kehittämisessä *Adoptioperheet, Helsingin kaupungin adoptioyksikkö, Interpedia ja Valvira*

Lapsiasiavaltuutettu: Yhteistyökumppani vaikuttamistyössä. Vuodesta 2014 toiminnanjohtaja asiantuntijajäsenenä lapsiasianeuvottelukunnassa. Toiminnanjohtaja lapsiasiavaltuutetun HLBTI ja lapset –työryhmän puheenjohtajana 2015-2019.

Yhdenvertaisuusvaltuutettu: Uuden yhdenvertaisuuslain myötä yhteistyö yhdenvertaisuusvaltuutetun toimiston kanssa on syventynyt. Vaikuttamistyössä trans-kysymysten osalta yhteistyötä myös *tasa-arvovaltuutetun* kanssa.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos: Tutkimusyhteistyö yhdistyksen tutkimushankkeessa. Muita tutkimusyhteistyön kumppaneita *Tampereen yliopiston hoitotieteen yksikkö ja Väestöntutkimuslaitos*

Parisuhdekeskus Kataja: Asiantuntijakumppani perhesuhdekeskus-hankkeessa. Yhdistys kumppanina vuosittaisilla parisuhdepäivillä. Muita parisuhdetyön kumppaneita evankelis-luterilaisen kirkon perhetyö, Helsingin seurakuntayhtymä ja Helsinki Missio.

Muita yhdistyksen tärkeimpiä yhteistyökumppaneita ovat *perhe- ja lastensuojelujärjestöt, ev.-lut. kirkon lapsi- ja perhetyö, puolueet, STM, SM, UM ja OKM sekä useiden kuntien lapsi- ja perhetyö.*

2.5. Kansainvälinen vaikuttamistyö

Kansainvälinen yhteistyö ja solidaarisuus ovat olleet vuosikymmenet erityisen vahvaa hlbtioikeuksien edistämässä. Myös Sateenkaariperheet ry:n työssä se on näytellyt merkittävää roolia sekä vahvistamalla yhdistyksen vaikuttamistyötä ja argumentaatiota kotimaassa että mahdollistamalla kansainvälisiin haasteisiin puuttumisen. Sateenkaariperheiden osalta suurin kansainvälistymiseen liittyvä haasta on se, että perheenjäsenten väliset juridiset suhteet saattavat menettää merkityksen kun perhe siirtyy maasta toiseen.

Yhdistyksen merkittäviä kansainvälisen vaikuttamistyön kumppaneita ovat eurooppalaisten sateenkaariperhejärjestöjen kattojärjestö Nelfa, maailman hlbtijärjestöjen kattojärjestö ILGA ja ennen kaikkea sen eurooppalainen osasto, kansalliset sateenkaariperhejärjestöt eri maissa, europarlamentaarikkojen LGBT-Intergroup, kansainvälisen sateenkaariperhepäivän koordinaatioryhmä, EU:n perusoikeusviraston hlbtiosasto, Euroopan neuvoston hlbtiosasto, oikeuskomissaarin toimisto ja eurooppalaisten perhejärjestöjen kattojärjestö COFACE. Sateenkaariperheet ry on yksi Nelfan perustajajäsenistä.

Toimenpiteet vuonna 2017

- Osallistutaan Nelfan ja Ilga-Euroopan vuosikokouksiin ja niiden yhteydessä järjestettäviin konferensseihin
- Yksi hallituksen jäsen toimii jäsenenä Nelfan hallituksessa 2016–2018
- Osallistutaan seuraavien Sateenkaariperheiden Eurooppapäivien (Nelfa) ohjelman suunnitteluun ja toteutukseen.
- Yhdessä Nelfan ja muiden mantereiden sateenkaariperhejärjestöjen kanssa järjestetään 7.5.2017 kuudes Kansainvälinen sateenkaariperhepäivä.
- Osallistutaan Ilga-Euroopan perheteemaisiin koulutuksiin ja tapahtumiin.
- Nostetaan perheteemoja esille kansainvälisissä hlbtijärjestöissä.
- Vaikutetaan suomalaiseen politiikkaan kansainvälisissä lapsi- ja perhekysymyksissä.
- Osallistutaan Venäjältä saapuvien sateenkaariperhepakolaisten tukemiseen. Vaikutetaan maahanmuuttopolitiikkaan.

3. Ammatillisen työn kehittäminen ja tiedon tuottaminen

Ammatillisen työn kehittämistä, siihen liittyvää hanketoimintaa ja tiedon tuottamista sateenkaariperheistä ohjaa yhdistyksen hallituksen vuonna 2014 vahvistama Toiminta- ja rahoitussuunnitelma 2014–2021.

3.1. Ammatillinen koulutus sateenkaariperheistä

Vuodesta 2012 lähtien järjestön koulutustoimintaa on toteutettu ja kehitetty OKM:n myöntämällä erityisavustuksella. Vuonna 2015 alkaneessa jatkohankkeessa painopiste on kasvatus- ja opetusalan ammattilaisten täydennyskoulutuksessa sekä koulutuksen kehittämisyhteistyössä oppilaitosten kanssa. Hanke päättyy vuoden 2017 toukokuussa, mutta järjestön koulutustoiminta jatkuu. Kouluttamisesta vastaavat eri puolilla maata asuvat järjestön kouluttamat vapaaehtoiskouluttajat, hankkeiden työntekijät omilla aihealueillaan, järjestön muu henkilökunta, palkkioperustaiset kouluttajat, yhteistyökumppanien kouluttajat sekä toukokuun 2017 loppuun saakka koulutushankkeen koulutussuunnittelija.

Tavoitteet

Lisätään lasten ja perheiden parissa toimivien ammattilaisten tietoa ja osaamista sateenkaariperheiden kohtaamisesta ja perheiden erityishaasteista. Tavoitteena on myös kehittää kasvatus- ja opetusalan sekä sosiaali- ja terveysalan yksiköiden ja oppilaitosten toimintakulttuuria yhä moninaisuudelle avoimmaksi. Tavoitteena on edistää monimuotoisten perheiden yhdenvertaisuuden toteutumista ja lisätä sateenkaariperheissä elävien lasten ja aikuisten hyvinvointia.

Toimenpiteet vuonna 2017

- Järjestetään pääkaupunkiseudun ulkopuolella ammatillinen täydennyskoulutusseminaari sateenkaariperheteemasta ja sukupuolen moninaisuudesta yhteistyössä Transtukupiiteen kanssa.
- Järjestetään aktiivisesti ympäri Suomen sekä avoimia että toimijakohtaisia koulutustilaisuuksia hankkeen loppuun saakka.
- Tehdään aktiivista kehittämisyhteistyötä päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten kanssa mm. opetussuunnitelmien soveltamisen ja yhdenvertaisuussuunnitelmien tiimoilta hankkeen loppuun saakka.
- Vastataan mahdollisuuksien mukaan kaikkiin ammatillista täydennyskoulutusta koskeviin koulutuspyyntöihin. Hankkeen päätyttyä koulutuksista peritään pääsääntöisesti palkkio.
- Tarjotaan yhdistyksen ja kumppaneiden asiantuntemusta ammatillisiin suurtapahtumiin, suurten toimijoiden seminaareihin ja yhteiskunnallisesti merkittäviin tapahtumiin.
- Kartoitetaan jatkorahoitusmahdollisuuksia sosiaali- ja terveysalan sekä kasvatus- ja opetusalan ammattilaisten täydennyskouluttamiselle ja muulle ammatillisen koulutuksen kehittämistyölle.
- Juurrutetaan kouluttaminen ja ammatillisen koulutuksen kehittämistyö yhdistyksen toimintaan jatkorahoituksesta riippumatta.
- Kehitetään vapaaehtoiskouluttajien tietotaitoa.
- Koulutetaan lisää vapaaehtoiskouluttajia eri puolille Suomea.
- Kehitetään koulutusyhteistyötä Setan kanssa.
- Ohjataan vapaaehtoisia Setan ja muiden yhteistyökumppaneiden kouluttajakoulutuksiin.
- Myös perhesuhdekeskus-, perhehoito- ja Kaikkien Perheiden Suomi -hankkeet sisältävät ammatillisen työn kehittämistä ja koulutusta.

- Käynnistetään ammattilaisille suunnatun koulutusmateriaalin tuottaminen yhteistyössä Polyamoria – monisuhteisuus ry:n kanssa, sekä selvitetään osallistumista heidän tietokirjahankkeeseensa.

3.2. Sateenkaariperheiden lasten ja nuorten hyvinvointikartoitus 2014–2017

Sateenkaariperheiden lasten hyvinvointikartoitus -hanke edistää edellisen hallituksen lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelman tavoitteita vastaamalla tarpeeseen tuottaa sateenkaariperheiden lasten hyvinvointiin liittyvää tutkittua tietoa. Lasten ja nuorten hyvinvointia on kartoitetaan hankkeen aikana monesta näkökulmasta, joista keskeisimpiä ovat psyykinen hyvinvointi, perhesuhteet ja avoimuus liittyen perheeseen, vertaissuhteet ja kiusaamiskokemukset sekä koulu- ja terveystieteiden palvelukokemukset. Vanhemmilta on kysytty heidän näkemystään lapsensa hyvinvoinnista, kiusatuksi tulosta ja palvelukokemuksista sekä vanhemman arviota parisuhteestaan, perheestään ja vanhemmuudelle saadusta tuesta. Hanke on käynnistynyt syksyllä 2014 OKM:n avustuksella.

Hankkeessa Sateenkaariperheet ry:n kumppaneina toimivat Väestöliitto ry, Lastensuojelun Keskusliitto, Mannerheimin lastensuojeluliitto, Suomen Mielenterveysseura, Tampereen yliopiston terveystieteiden yksikkö (hoitotiede) ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Hankkeella on oma toimintasuunnitelmansa.

Tavoitteet

- Lisätä tietoa sateenkaariperheissä elävien lasten ja nuorten hyvinvoinnista ja haavoittuvuuksista
- Nostaa sateenkaariperheiden lasten hyvinvoinnin teema alan ammattilaisten ja päättäjien tietoisuuteen
- Tehdä toimenpide-ehdotuksia sateenkaariperheiden lasten hyvinvoinnin tukemiseksi lainsäädännössä ja palvelujärjestelmässä
- Luoda perusta Sateenkaariperheet ry:n jäsenkyselyn yhteydessä kerättävälle vuosittaiselle hyvinvointikyselylle, ja sen myöhemmälle hyödyntämiselle pitkittäistutkimuksessa

Toimenpiteet vuonna 2017

- Julkaistaan raportti sateenkaariperheiden 10–12-vuotiaiden lasten ja 13–18-vuotiaiden nuorten kyselytutkimuksen tuloksista sekä 7–10-vuotiaiden haastattelututkimuksen tuloksista Väestöliiton julkaisusarjassa alkuvuodesta 2017.
- Analysoidaan laadullisin ja tilastollisin menetelmin laaja kyselyaineisto, joka on kerätty sateenkaariperheiden 7-18-vuotiaiden vanhemmilta syksyllä 2015 sekä kesällä ja syksyllä 2016.
- Järjestetään vanhemmista ja/tai koululaisista koostuvia fokusryhmiä, joissa pohditaan kyselytutkimuksen tuloksia ja toimenpide-ehdotuksia.
- Julkaistaan raportti sateenkaariperheiden vanhempien kyselytutkimuksen tuloksista Väestöliiton julkaisusarjassa loppuvuonna 2017.
- Luodaan soveltuva mittari, jolla voidaan tulevina vuosina kartoittaa pitkittäistutkimuksena Sateenkaariperheet ry:n jäsenperheiden ja -koululaisten hyvinvointia liittämällä kysymykset vuosittain tehtävään jäsenkyselyyn
- Valmistellaan loppuraportti koko hankkeen yhteen vedetyistä tuloksista, joka julkaistaan Väestöliiton julkaisusarjassa alkuvuodesta 2018.

3.3. Väriä perhehoitoon -hanke 2017–2020

Keväällä 2017 käynnistetään yhteistyössä kumppanien kanssa perhehoidon kehittämishanke Väriä perhehoitoon. Hankkeen tavoitteena on lisätä perhehoitoon pääsevien lasten osuutta lastensuojelussa. Tavoitteeseen pyritään lisäämällä sateenkaari-ihmisten määrää perhehoitajina. Sateenkaariperheiden osuus perhehoitajista on Suomessa vielä häviävän pieni moneen muuhun maahan verrattuna. Kuitenkin yli puolet sateenkaari-ihmisistä toivoo voivansa toimia kasvattajina. Samalla perhehoitajista on pulaa. Kyse on siis kohtaanto-ongelmasta, joka hankkeella pyritään ratkaisemaan.

Sateenkaariperheiden toimimiselle perhehoitajina ei ole lainsäädännöllisiä esteitä. Sen sijaan prosessiin sisältyy kokonainen joukko erilaisia, palveluketjuun liittyviä sosiaalisia, rakenteellisia, psykologisia, koulutuksellisia ja asenteellisia kynnyksiä, joita hankkeessa on tarkoitus madaltaa. Kyse on ennen kaikkea vaikuttamis-, tiedottamis- ja koulutustyön hankkeesta, jota hankkeen strategian mukaisesti tehdään yhtä aikaa kaikkien kynnysten osalta, laajan yhteistyöverkoston rintamalla, mukaan lukien lastensuojelun kunnalliset, yksityiset ja järjestötoimijat. Koska vaikuttamistyö on luonteeltaan aikaa vievää, hankkeen pituudeksi on suunniteltu neljä vuotta.

Tavoitteet:

- Lisätään perhehoitoon pääsevien lasten osuutta lastensuojelussa
- Lisätään sateenkaariperheiden määrää lastensuojelun perhehoitajien joukossa
- Lisätään tietoa sateenkaariperheistä perhehoitajina
- Kehitetään hyviä käytäntöjä sateenkaariperheiden huomioimiseen perhehoitajien rekrytoinnissa, koulutuksessa ja lastensuojelutyössä

Väriä perhehoitoon -hankkeella on oma, yksityiskohtainen toimintasuunnitelmansa.

3.4. Perhe-, parisuhde- ja eroneuvonnan kehittäminen

Perhe-, parisuhde- ja eroneuvonnan palvelut ovat erityisen tärkeitä sateenkaariperheille. Perheiden parisuhteisiin, perhesuhteisiin ja eroihin liittyy monenlaisia sosiaalisia, juridisia, rakenteellisia ja palvelujärjestelmän haasteita. Tämän lisäksi perheillä on näiden palveluiden suhteen erityisen paljon syrjinnänpelkoa, ja he ovat raportoineet erityisen paljon tyytymättömyyttä juuri näihin palveluihin.

Koska pari- ja perhesuhteiden hyvinvointi on lapsen hyvinvoinnin kannalta erittäin tärkeää, on yhdistys panostanut omassa vertaistoiminnassaan jo usean vuoden ajan ennalta ehkäisevään parisuhdetyöhön ja vanhemmuuden tukemiseen eron jälkeen. Alan ammatillisen työn kehittäminen on myös korkealla yhdistyksen prioriteeteissa. Keväällä 2017 käynnistettäväksi suunniteltu perhesuhdekeskus-toimintamuoto (ks. luku 4) sisältää osioita, jotka tähtäävät suoraan ammatillisen osaamisen lisäämiseen hankalissa sateenkaariperheiden parisuhde-, perhe- ja eroneuvontatilanteissa.

3.5. Sateenkaariperheiden hyvinvointia koskevat julkaisut

Yhdistys julkaisee kohdennettua tietoa sateenkaariperheistä eri ammattiryhmille ja eri elämäntilanteisiin liittyen. Osa julkaisuista puhuttelee suoraan ammattilaisia. Osa materiaaleista on suunnattu sekä ammattilaisille että perheille itselle. Myös perheille suunnatut julkaisut palvelevat perheiden kanssa työtä tekeviä ammattilaisia. Julkaisut voivat olla sähköisiä tai perinteisiä.

Tavoitteet

Tarjotaan mahdollisimman monipuolista tietoa sateenkaariperheiden hyvinvoinnista ja elämäntilanteista tavalla, joka on helposti ymmärrettävä ja samaistuttava.

Toimenpiteet vuonna 2017

- Tutkimushankkeen raportit, 2 kpl, Väestöliiton työpäpaperit-sarjassa
- Sosiaalisen vanhemman opas. Julkaistaan uusi opas sähköisessä muodossa.
- Tarvittavat uusintapainokset yhdistyksen muista oppaista

4. Vertaistoiminta, perheiden tukeminen ja neuvonta

Perhesuhdekeskus

Vuonna 2017 yhdistys käynnistää Perhesuhdekeskus-toiminnan, jos Raha-automaattiyhdistys myöntää toiminnolle rahoituksen. Perhesuhdekeskus palvelee koko Setan jäsenjärjestökenttää. Keskus koordinoi, kouluttaa ja kehittää parisuhteisiin ja muihin perhesuhteisiin liittyvää vertaistoimintaa sekä tarjoaa ammatillista tukea erityisen vaikeassa perhetilanteessa oleville silloin, kun riittävää asiantuntemusta ei löydy julkisista palveluista. Perhesuhdekeskus tukee yhdistyksen jo nykyään tekemää parisuhteisiin liittyvää vertaistoimintaa sekä laajentaa yhdistyksen mahdollisuuksia tarjota ammatillista tukea erityisissä tilanteissa. Keskus tukee myös ammatillisen työn kehittämistä koko yhteiskunnassamme. Hankkeella on oma yksityiskohtainen toimintasuunnitelmansa.

Perhesuhdekeskustyön alkamisesta huolimatta yhdistyksen aiempi vertaistoiminta, perheiden tukeminen ja neuvonta jatkuvat entisellään.

Perhesuhdekeskuksen pitkän aikavälin tavoitteet:

- Hlbt-ihmisten parisuhde- ja perhesuhdehyvinvointi lisääntyy ongelmia ennalta ehkäisevän vertaistoiminnan ja tiedollisen materiaalin ansiosta
- Vaikeissa pari- ja perhesuhdeongelmissa olevat perheet, joille julkiset palvelut eivät kykene tarjoamaan riittävää tukea, saavat ammatillista tukea kriisissä
- Suomalainen ammatillinen pari-, perhesuhde- ja eroneuvonta kehitty konsultoinnin ja koulutuksen ansiosta

4.1. Monimuotoista vertaistoimintaa perheille

Yhdistyksen keskeisiä vertais- ja tukitoiminnan muotoja ovat paikalliset perhetapaamiset ja vertaisryhmät, valtakunnallinen perheleiritoiminta, sateenkaariperheiden perhevalmennustoiminta, Perheaikaa.fi-sivuston vertaistukiryhmät, koululaisten oma toiminta ja oma keskustelufoorumi, parisuhdekurssit ja -ryhmät, eron jälkeisen vanhemmuuden tukeminen (Vanhemman Neuvo -ryhmät), yhdistyksen oma nettikeskustelufoorumi, vanhemmuutta suunnittelevien ryhmät ja erilaiset muut vertaistapaamiset. Vertaistoimintaa järjestetään valtakunnallisesti ja mahdollisimman monipuolisesti. Paikallisten yleisten perhetapaamisten lisäksi järjestetään erityisryhmien tapaamisia ja lukuisia vapaa-ajan toiminnan yksittäisiä tapaamisia. Valtakunnallista ja paikallista vertaistoimintaa koordinoi vertaistoiminnan koordinaattori.

Sukupuolen moninaisuus on vuoden 2017 vuositeema

Yhdistys valitsee vuosittain vuositeeman. Teeman valitsemisen tarkoituksena on kiinnittää erityistä huomiota johonkin tiettyyn teemaan kerrallaan. Vuositeema vaikuttaa yhdistyksen järjestämään vertaistoimintaan, mutta teema pyritään huomioimaan myös vaikuttamistyössä ja ammatillisen työn kehittämisessä. Vuoden 2017 teemaksi on valittu sukupuolen moninaisuus.

Tavoitteet:

Kokeilla ja kehittää vanhempien sukupuolen moninaisuuden huomioivaa vertaistoimintaa. Kartoittaa trans-, inter- ja muunsukupuolisten jäsenten ja heidän perheidensä toiveita yhdistyksen toiminnan suhteen. Tunnistaa lainsäädännön ja palvelujärjestelmän kehittämiskohteita sukupuolen moninaisuuden ja perheiden näkökulmasta.

Toimenpiteet vuonna 2017:

- Hallitus nimittää väliaikaisen transtyöryhmän toimikaudeksi 2017 ja sille puheenjohtajan
- Työryhmä koostuu hallituksen jäsenistä, vertaistoiminnan koordinaattorista sekä jäsenistöstä kutsuttavista kiinnostuneista henkilöistä. Toiminnanjohtaja osallistuu kutsuttaessa kokoukseen, jossa käsitellään perhepoliittisia tavoitteita

- Työryhmä kartoittaa perheiden, vanhempien ja lasten tuentarpeita, ideoi vertaistoimintaa, pohtii työnjakoa muiden toimijoiden kanssa sekä tunnistaa yhteiskunnallisen vaikuttamisen kohtia
- Keväällä järjestetään transmaskuliinien isien ja isyyttä suunnittelevien aikuisten leiri Turun lähistöllä.
- TransHelsinki -viikon yhteydessä marraskuussa järjestetään perhetapaaminen transihmisten perheille ja lapsettomuutta käsittelevä tilaisuus lapsettomille transihmisille sekä perhepaneeli yhteisöseminaariin.
- Mainostetaan perheaika.fi-palveluun tehtyjä sukupuolen moninaisuuteen liittyviä nettiluentoja sekä kuvataan vähintään yksi uusi luento
- Kootaan perheaikaa.fi –sivustolle sukupuoleltaan moninaisten ihmisten perheiden tarinoita

Apilaperheiden perustamiseen ja hyvinvointiin tarjotaan tukea

Apilaperheissä vanhemmuus jaetaan vähintään yhden sellaisen henkilön kanssa, johon ei koskaan ole ollut romanttista suhdetta. Apilaperhettä lähdetään perustamaan ideana jakaa vanhemmuus, ei välttämättä muuta. Apilaperheen lapsella on alusta saakka kaksi kotia. Vaikka kahden vanhemman apilaperheitä on koko ajan lisääntyvässä määrin, apilaperheille on tyypillistä se, että vanhempia on useampi kuin kaksi. Apilaperheet kaipaavat perheen suunnitteluvaiheessa erityyppistä tukea ja neuvoja kuin esimerkiksi hedelmöityshoitoklinikan palveluita käyttävä naispari. Apilaperheen perustaminen vaatii erityistä suunnittelua ja neuvottelutaitoja. Myös perhe-elämälle tuo omat haasteet (ja vahvuudet) se, että koteja on kaksi ja vanhempia useita.

Tavoitteet:

Yhä useampi apilaperhettä harkitseva saa asianmukaista ja riittävää tietoa perheen perustamisen pohjaksi. Apilaperheestä haaveilevat löytävät aiempaa helpommin niiden ihmisten luo, joilla on vastaavia toiveita. Apilaperheet tutustuvat muihin apilaperheisiin ja saavat vertais- ja ammattilaistukea perhe-elämän mahdollisiin haasteisiin.

Toimenpiteet vuonna 2017:

- Vertaistoiminnan tilaisuudet: Apilaisien ja apiläitien omat vertaistuki-illat, etä- ja vuoroviikkovanhempien tapaaminen, fasilitoitu vanhemmuuskumppanuuspaja, jossa etsitään apilavanhempien kanssa vanhemmuuskumppanuuden hyviä käytäntöjä. (Seuraava vaihe kurssi vanhemmuuskumppanuuteen, mahdollisesti vuonna 2018).
- Tietoa ja tutustumista: Miten apilaperheet tekee lapsia -nettiluento, uutiskirjeeseen apilasisältöjä, nettisivuille apilaperheiden osio, vanhemmuuskumppaniksi.fi-palvelun käynnistäminen (jos vapaaehtoisia löytyy) ja ”Apilaperheen perustaminen” – informatiivinen ilta apilaperheen perustamista harkitseville miehille ja naisille, jossa päästään myös tutustumaan toisiin perhettä suunnitteleviin pariskuntiin tai henkilöihin (miestyöryhmän kanssa).
- Tukea: Henkilökohtaista neuvontaa apilaperhettä perustaville ja psykososiaalista tukea vanhemmuuskumppanuuden haastaviin tilanteisiin (jos saadaan Perhesuhdekeskus-hanke)
- Jos rahoitus parisuhdekeskukselle saadaan, aletaan keskuksessa rakentamaan mallia vanhemmuuskumppanuustoiminnalle, jossa tuetaan vertaistoiminnan kautta vanhemmuuskumppanuutta, vrt. parisuhdetoiminta pariskunnille.

Miesten vertaistoimintaa kehitetään

Yksi vuonna 2015 perustetun miestyöryhmän tehtävistä on kehittää erityisesti miehille suunnattua vertaistoimintaa. Toisin kuin muu vertaistoiminta, miesten vertaistoiminta organisoidaan ainakin aluksi valtakunnallisesti eikä paikallistiimien toimesta.

Miehet ovat tervetulleita mukaan yhdistyksen kaikkeen vertaistoimintaan. Miehillä on katsottu tarpeelliseksi olla myös omat vertaisryhmänsä ja miesten perheille suunnattuja toiminnallisia kokoontumisia. Isille ja isyydestä haaveileville järjestetään lisäksi omaa vertaistoimintaa. Miesten toiminnan kehittämistyössä tunnustetaan miesten moninaisuus, mukaan lukien transmiehet. Kehittämistyötä tehdään vuonna 2014 työstettyjen miestyön toimenpide-ehdotusten pohjalta.

Tavoitteet:

Sateenkaariperheiden vanhempina toimivat miehet voivat osallistua sellaisiin vertaistuen tapahtumiin, joista he kokevat saavansa tukea vanhemmuuteensa. Vertaistukea ja muuta toimintaa järjestetään perhe-elämän eri vaiheissa oleville sekä erilaisissa perhetilanteissa eläville.

Toimenpiteet vuonna 2017:

- Järjestetään alkuvuodesta miniseminaari vanhemmuuskumppanuudesta apilaperheissä
- Järjestetään apilaperhettä suunnitteleville miehille ja naisille yhteinen info- ja tutustumistilaisuus
- Helsinki Priden yhteydessä järjestetään miesten vertaistukitapahtuma sekä infotilaisuus Miten miehet tekevät lapsia?
- Syyskaudella järjestetään lisää miesten vertaistukitilaisuuksia, esimerkiksi miesten välisiin parisuhteisiin liittyvä tilaisuus, apilaperheiden isien keskustelutilaisuus

Koululaisten toiminnassa lapset saavat jakaa kokemuksiaan

Koululaisten toiminta jakaantuu kahteen osa-alueeseen, paikalliseen toimintaan erilaisten teemailtojen muodossa ja valtakunnalliseen leiritoimintaan. Paikallisessa toiminnassa samalla paikkakunnalla asuvat lapset perheineen tutustuvat toisiinsa ja yhteydenpidon on helppo jatkaa myös tapaamisten ulkopuolella. Leireillä mukaan toimintaan pääsevät myös syrjäseutujen ja niiden paikkakuntien lapset ja nuoret, joilla ei ole omaa koululaisten toimintaa. Koululaisten tapaamisten yhteydessä vanhemmilla on mahdollisuus kokoontua yhteen ja keskustella kouluikäisten elämään liittyvistä aiheista. Tarvittaessa järjestetään ammattilainen vetämään aikuisten vertaiskeskustelua

Tavoitteet:

Tutustuttaa lapsia toisiinsa ja toistensa perheisiin, käsitellä perheiden moninaisuutta lasten ikätasolle sopivalla tavalla ja voimaannuttaa lapsia perheidentiteettiä vahvistamalla.

Toimenpiteet vuonna 2017

- Järjestetään kolme erilaista leiriä: yksi vanhempi+lapsi -viikonloppuleiri talvella, yksi nelipäiväinen leiri kesän perheleirin yhteydessä ja kaksipäiväinen päiväleiri koulujen syyslomalla Helsingissä. Koululaisille järjestetään omaa ohjelmaa myös talven perheleirillä.
- Aloitetaan vuonna 2018 toteutettavan koululaisten oman kesäleirin suunnittelu.
- Pyritään siihen, että Pääkaupunkiseudun, Tampereen ja Turun lisäksi koululaiset kokoontuvat teemailtojen muodossa myös muilla isommilla paikkakunnilla.
- Vertaistoiminnan koordinaattori innostaa paikallisia koululaistoiminnan organisointiin ja avustaa toiminnan käynnistämisessä.
- Koululaistoiminnan hyviä kokemuksia jaetaan vertaisohjaajien Facebook- ja sähköpostiryhmässä.

Vertaistoimintaa muille erityisryhmille

Yhden vanhemman perheet, heterosuhteessa lapsia saaneet, sosiaaliset vanhemmat ja lapsiperheellisuuden alkutaipaleella olevat jatkavat säännöllisiä kokoontumisia. Kartoitetaan vanhempien toiveita erilaisten ryhmien suhteen jäseniltä muun muassa sosiaalisessa mediassa ja verkkokyselyllä. Käynnistetään uusia ryhmiä kiinnostuksen ja vapaaehtoisten vetäjien löytymisen puitteissa. Perheleireillä järjestetään vaihteleville kohderyhmille muutaman tunnin vertaiskeskusteluryhmiä.

Uusperheet ovat yhä painopisteenä vuoden 2017 toiminnassa. Vertaistapaamisten lisäksi houkutellaan uuspareja Suomen uusperheiden liiton vertaisohjaajakurssille, järjestetään Perheajassa uusperheiden vertaistoimintaa ja aloitetaan sateenkaariperheille suunnattujen tuettujen lomien järjestäminen. Ensimmäisen tuetun loman kohteena ovat uusperheet.

Vapaaehtoisesti toteutettua paikallistoimintaa 13 paikkakunnalla

Helsinki

Pääkaupunkiseudun sateenkaariperheiden tiimi järjestää vuoden 2017 aikana monipuolista toimintaa. Tapaamiset ovat suurimmaksi osaksi vapaamuotoisia ja vertaistuellisia, mutta paikalla on lähes aina pääkaupunkiseudun sateenkaariperheiden tiimin jäseniä, joilta voi kysellä yhdistyksen toimintaan liittyvistä asioista sekä saada mahdollisesti muuta ohjausta ja neuvontaa.

Pääkaupunkiseudulla järjestetään kaikille avoimia perhetapaamisia kerran kuukaudessa leikkipuisto Linjan sisätiloissa. Satunnaisesti tapaamisissa on esimerkiksi Halloween-, ystävänpäivä-, pikkujoulu- tai muu vastaava teema sekä askartelua tai muuta ohjattua toimintaa. Jokaisella kerralla on pieni yhteinen esittely- ja aloitustuokio, jossa tutustumme toisiimme ja kerromme toiminnasta. Tarjoilut järjestetään nyyttäriperiaatteella, yhdistys tarjoaa kahvia, teetä ja mehua.

Perhekahvilaa jatketaan kerran viikossa tiistai aamupäivisin yhdistyksen toimistolla. Tapaamiset on suunnattu kotona päivisin lasten kanssa oleville vanhemmille. Perhekahvilassa keskitytään tutustumaan ja touhuamaan yhdessä, mutta satunnaisesti luvassa on myös askartelua, brunssi tai muuta toimintaa niin aikuisille kuin perheen pienimmillekin. Keväällä ja syksyllä järjestetään kaksi iltaperhekahvilaa (arki-iltana) yhdistyksen toimistolla. Iltaperhekahvila on avoin kohtaamispaikka kaikille sateenkaariperheille, tapaamisissa on satunnaisesti askartelua, yhteistä puuhaa sekä pientä syötävää esim. keittoa/puuroa pientä maksua vastaan.

Alkutaipaletapaamiset ovat kerran kuukaudessa kokoontuva ohjattu keskusteluryhmä. Ryhmä toimii vertaistuellisesti, mutta ryhmän jäsenten toiveista paikalle voidaan kutsua eri alojen asiantuntijoita sekä kokemuskouluttajia.

Sosiaalisten vanhempien ryhmä kokoontuu vähintään neljä kertaa vuoden aikana. Heterosuhteessa lapsia saaneiden ryhmä jatkaa myös toimintaansa, ammattiohjaajan vetämänä. Taaperoiden perheet kokoontuvat kerran kuukaudessa. Isätapaamisia pidetään kysynnän mukaan, kuitenkin vähintään kaksi. Uusperhetapaamisia järjestetään vähintään kolme niin, että aikuisilla on ammattilainen alustaja ja lastenhoitajat huolehtivat sillä aikaa lapsista.

Koululaisten toiminta jatkuu aktiivisena. Noin joka toinen kuukausi koululaiset kokoontuvat jonkin toiminnon pariin. Suunnitelmissa on mm. metsäseikkailu, retki Vihdin Puuhaparkiin sekä Megazone- ja seikkailupuistopäivät. Aiempia vuosia enemmän keskitytään siihen, että tapaamiset sisältävät myös keskustelu- ja tutustumisosuuksia. Jos löytyy riittävästi vapaaehtoisia, järjestetään lokakuussa koululaisten kaksipäiväinen syyslomaleiri.

Vuoden aikana tehdään muutamia retkiä perheystävällisiin kohteisiin pääkaupunkiseudulla, esimerkiksi museoihin, sisäleikkipuistoihin ja luontoon. Retkistä osa on maksullisia ja osa maksuttomia. Retkiä suunniteltaessa pyritään huomioimaan sateenkaariperheiden eri-ikäiset lapset ja laaja toiminta-alue.

Vuonna 2017 järjestetään kolme sateenkaariperheiden vanhemmille tai lasta suunnitteleville suunnattua tapaamista/tapahtumaa, johon hankitaan lastenhoitaja(t). Tapaamiset ovat joko asiantuntijavetoisia tai teemoitettuja vertaistapaamisia aikuisten kesken.

Helsinki Priden yhteydessä järjestetään ainakin koululaisten toimintaa, isätapaaminen, Miten lapsia tehdään -tilaisuus, leikkipuistotapaaminen, perhepiknik ja toiminnallinen tapahtuma, kuten liikunta- tai musiikkituokio. Helsinki Pride -viikolla pyritään yhteistyöhön HeSetan kanssa.

Kansainvälisenä sateenkaariperhepäivänä järjestetään tapaaminen sirkusteemalla. Juhlassa tarjotaan osallistujille kasvomaalausta, klovnin/taikurin tms. esitys ja muuta teemaan sopivaa.

Yhdistyksen 20-vuotisjuhlavuoden kunniaksi järjestetään syksyllä kulttuuripainotteista toimintaa erikikäisille lapsille.

Uutena toimintana järjestetään vuoden 2017 aikana puolipäiväleiri (viikonloppuna) 4-6-vuotiaille, jossa käsitellään esimerkiksi taiteen keinoin omaa perhemuotoa. Samalle ikäryhmälle järjestetään toinen tapaaminen vuoden 2017 aikana. Puolipäiväleirin osallistujilla on omavastuuosuus kustannuksista.

Paikallistiimin toimintaa kehitetään ja tiimin jäseniä sitoutetaan toimintaan tiimipalaverien kahvituksella sekä panostamalla tiimin yhteishenkeen esimerkiksi työnohjauksen avulla. Paikallistiimi kokousta noin kuusi kertaa vuodessa ja kehittää tämän lisäksi tiedotusta ja yhteydenpitoa sosiaalisen median ja sähköpostin kautta. Pääkaupunkiseudun toimintaa pyritään kehittämään vuonna 2017, niin että eri pääkaupunkiseudulla toimivien sateenkaariperheiden ryhmien ohjaajat/vastaavat osallistuvat myös paikallistiimin toimintaan. Toiminnan kasvaessa ja kehittyessä pyritään tiimiin saamaan muutenkin lisää aktiivisia jäseniä.

Säännöllisten tapaamisten lisäksi kuka tahansa halukas voi ehdottaa tapaamista esimerkiksi omaan lähipuistoonsa itselle sopivaan aikaan. Tapaamiset voivat olla sisällä tai ulkona. Tapaamisten järjestämiseen ja tiedottamiseen saa apua pääkaupunkiseudun tiimiltä.

Jyväskylä

Sateenkaariperheiden toimintaan on osallistunut vuoden 2016 elokuun loppuun mennessä lähes 160 kävijää. Toiminta on pysynyt kävijämäärällisesti suunnilleen edellisen vuoden tasolla. Vuonna 2017 painopiste on perheiden hyvinvoinnin tukemisessa sekä Jyväskylän sateenkaariperheiden toiminnan näkyvyydellä.

Kaikille avoimia perhetapaamisia järjestetään Monikulttuurikeskus Gloriassa kerran kuukaudessa. Osalle tapaamisista järjestetään pohjaksi jonkun teeman (kuten lautapelit) mutta muutoin tapaamiset ovat vapaamuotoisia. Tarjoilu hoidetaan nyyttäriperiaatteella. Tarkoituksena on tarjota paikka keskustelulle ja vertaistuelle. Lisäksi tehdään kylpyläretken Laajavuoren kylpylään keväällä 2017.

Lapsille ja nuorille järjestetään toiminnallisia tapaamisia. Perhesähly järjestetään kaksi kertaa kuukaudessa. Keväällä järjestetään laskiaistapahtuma Halssilan Hiihtomaassa ja syksyllä mennään parkouraamaan.

Viime keväänä kerran kokoontunut sosiaalisten vanhempien ryhmä jatkaa toimintaa. Ryhmä koettiin tarpeelliseksi ja toivomusten mukaan tapaamiset ovat jatkossakin vapaamuotoisia tilaisuuksia, joissa on luottamuksellisessa ilmapiirissä mahdollisuus jakaa omia kokemuksia ja saada vertaistukea, jossa on luottamuksellinen tila jakaa omia. Ryhmä on tarkoitettu sekä tuleville sosiaalisille vanhemmille että sosiaalisille vanhemmille joilla jo on lapsi/lapsia.

Keväällä 2016 järjestetyt kaksi keskustelutilaisuutta psykologin alustamana koettiin erittäin antoisiksi ja tarpeellisiksi. Tuli toivomuksia että tällaiset tilaisuudet järjestettäisiin uudestaan, teemalla jaksaminen. Keskustelutilaisuudet järjestetään erikseen biologisille- ja sosiaalisille vanhemmille. Keskustelutilaisuudet antavat turvallisen ja luottamuksellisen mahdollisuuden puhua ja jakaa arjen haastavista asioista.

Tehdään kesäretki Nokkakiven huvipuistoon sekä Laajavuoren seikkailupuistoon. Nokkakiven huvipuisto on tarkoitettu perheen pienemmille ja seikkailupuisto suuntautuu enemmän nuorille. Kansainvälinen sateenkaariperhepäivä Järjestetään ulkoilutapahtuma Vuorilammen laavulle.

Järjestetään Miten lapsia tehdään? -tilaisuus, jossa kerrotaan myös Jyväskylän sateenkaariperheiden toiminnasta. Lisäksi tavoitteena tuoda mahdollisimman paljon Jyväskylän

sateenkaariperheiden toimintaa esille mm. ilmoittamalla tapahtumista Jyväskylän kaupungin tapahtumissa sekä Keski-suomalaisen tapahtumissa ja saada uusia perheitä mukaan toimintaan.

Yksi vapaaehtoisista ryhtyy vapaaehtoisouluttajaksi ja vetää Jyväskylän alueella tilaisuuksia Sateenkaariperheiden kohtaamisesta.

Kuopio

Kuopiossa aloitetaan koululaisten toiminta. Koululaisten tapaamiset keskittyvät jonkun toiminnan ympärille, mutta keskustelulle ja tutustumiselle järjestetään myös tilaa. Savon Setan kanssa järjestetään vähintään yksi kaiken ikäisten lasten perheille suunnattu tapahtuma. Näiden lisäksi järjestetään Miten lapsia tehdään –tilaisuus.

Kymenlaakso

Kymenlaaksossa keskitytään vuonna 2017 lisäämään sateenkaariperheiden näkyvyyttä paikkakunnalla. Tähän pyritään laatimalla mielipidekirjoitus Kymen Sanomiin ja/tai Kouvolan Sanomiin, perustamalla Kymenlaakson sateenkaariperheille avoin Facebook-sivu, tiedottamalla ja kouluttamalla paikallisia sosiaali-, terveys- ja opetusalan toimijoita sekä osallistamalla Kotkan Meripäiville. Lisäksi paikallisille sateenkaariperheille järjestetään erilaisia perhetapaamisia ja retkiä 3 – 5 kertaa vuodessa. Mahdollisuuksien mukaan järjestetään myös Miten lapsia tehdään -luento perhettä suunnitteleville sekä parisuhdeilta sateenkaariperheiden vanhemmille ja muille sateenkaareville pareille.

Mikkeli

Mikkelin sateenkaariperheet tapaavat toistensa kodeissa satunnaisesti. Yhteydenottoihin vastaa yhteyshenkilö, joka on mukana myös paikallisessa vaikuttamistyössä ja toimii kouluttajana sateenkaariperhekysymyksissä.

Oulu

Oulussa järjestetään Sateenkaariperhetapaamisia kerran kuussa ja lisäksi pyritään tekemään joku retki kerran keväällä ja syksyllä. Kuukausitapaamiset pidetään keskustelun, kahvittelun ja leikkimisen merkeissä. Muskarihetki pyritään järjestämään joka kerta. Huhti- toukokuussa tehdään luontoretki ja loka-marraskuussa käydään alle kouluikäisten lasten kanssa HopLopissa ja kouluikäisten kanssa mennään seinäkiipeilemään tai kylpylään. Keväällä järjestetään ohjelmaa Sateenkaariperhepäivänä ja juhlistetaan samalla Sateenkaariperheiden 20-vuotistaivalta. Vuoden aikana käydään pulkkamäessä, askarrellaan vappujuttuja ja joulukuussa leivotaan piparkakkuja. Kesän tapaamiset pidetään puisto-/pikniktapaamisina. Oulun Sateenkaariperheaktiivit pyrkivät osallistumaan erilaisiin koulutustilaisuuksiin kouluttajien roolissa ja tekemään näin sateenkaariperheitä tunnetummiksi Oulun alueella. Ensi vuonna panostetaan tapaamisista tiedottamiseen/mainostamiseen ilmaisjakelulehdissä.

Pori

Vuonna 2017 Porissa jatketaan sateenkaariperheiden kokoontumisia kerran kuussa. Talvikaudella kokoonnutaan MLL:n perhekahvilan tiloissa. Tapaamiset on suunnattu kaikille Satakunnan alueen sateenkaariperheille. Yhden talvikauden tapaamisen yhteyteen pyritään järjestämään Miten lapsia tehdään? -tilaisuus. Kesäkaudella tapaamisia järjestetään ulkona, esimerkiksi puistoissa ja leikkipaikoilla. Vuoden aikana järjestetään 1-2 retkeä. Retket sopivat hyvin myös eri-ikäisille lapsille ja moninaisille perheille. Sateenkaariperhepäivänä toukokuussa järjestetään yhteistä toimintaa ja

ohjelmaa. Vuonna 2017 on tarkoitus jatkaa yhteistyötä paikallisen lapsiperheiden yhdistyksen Lapsis ry:n kanssa. Lisäksi yhteistyötä tehdään MLL:n Satakunnan piirin kanssa erilaisten pienten vertaisryhmien yhteistyön muodossa. Toiveena on, että tätä kautta voisi Satakunnan alueen sateenkaariperheille tarjota jotain sellaista, minkä järjestämiseen ei muuten ole mahdollisuuksia, kuten esimerkiksi vanhemmuutta ja parisuhdetta tukevaa toimintaa.

Tavoitteena vuodella 2017 on kävijämäärän kasvattaminen entisestään ja sateenkaariperheiden näkyvyyden lisääminen Satakunnan alueella.

Rovaniemi

Rovaniemellä järjestetään toimintaa Lapin alueen sateenkaariperheille yhteistyössä Rovaniemen Setan ja Mannerheimin Lastensuojeluliiton (MLL) kanssa. Kaikille perheille ja perhettä suunnitteleville suunnatut perhetapaamiset ovat kerran kuukaudessa MLL:n tiloissa. Aloitetaan Rovaniemellä pidettävän valtakunnallisen ulkoiluleirin leirin suunnittelu ja järjestäjien kokoaminen.

Seinäjoeki

Seinäjoella järjestetään perhetapaamisia suunnilleen kerran kuussa osallistujien innokkuuden mukaan. Tapaamiset järjestetään talvikaudella alueen sisäleikkipaikoissa, kahviloissa, pulkkamäessä, laavulla ja/tai osallistujien kotona. Keväällä ja syksyllä tavataan lisäksi leikkipuistoissa ja kesäaikana rannalla. Tapaamisista sovitaan Seinäjoen sateenkaariperheiden facebook-ryhmässä. Paikallistiimi vastaa yhteydenottoihin ja suunnittelee tapaamisia sekä ohjelmaa niihin. Järjestetään kansainvälisenä sateenkaariperhepäivänä yhteistä tekemistä perheille. Pyritään välittämään tietoa paikallistoiminnasta uusillekin perheille. Mikäli Seinäjoella järjestetään Pride vuoden 2017 aikana, järjestetään sinne lastenohjelmaa.

Tampere

Tampereella perhetapaamiset jatkuvat kerran kuukaudessa. Perhetapaamisissa ohjelmana mm. aikuisten keskusteluhetki lastenvahtien hoitaessa lapset, teatteriretki, olympialaiset, yhteinen saunahetki, 23 h risteily. Yhden vanhemman perheet ja Alkutaipaleryhmä kokoontuvat kumpikin joka toinen kuukausi. Alkutaipale -ryhmän kanssa hedelmöitysklinikkakäynti sekä vieraileva asiantuntija. Pienten lasten vanhempien tapaamisia järjestetään kerran kuukaudessa, ja ohjelmassa mm. värikylpyä, puistoilua, keskustelua, HopLop. Vuoden aikana järjestetään myös vanhempain vapaailta sekä omat pikkujoulut aikuisille. Järjestetään 2 leiriä; helmikuussa Vanhempain vapaaviikonloppu ja elokuussa Perheleiri. Koululaiset kokoontuvat joka toinen kuukausi. Koululaisten tapaamisten ohjelmassa mm. pyörä- ja hiihtoretket, trampoliinipuisto, museokierros, Flowpark ja keilaus. Vuoden päättää kaikkien yhteinen Joulujuhla.

Turku

Turussa järjestetään kaikille avoimia perhetapaamisia vuoden aikana 8 kertaa. Alkutaipaleella olevat kokoontuvat kuudesti. Yhden vanhemman perheillä on kymmenen tapaamista, joissa on järjestetty lastenhoito. Koululaisille järjestetään omia kokoontumisia muutaman kerran. Käynnistetään uusperheille suunnatut ammattilaisen ohjaamat tapaamiset. Näiden lisäksi tehdään teatteriretki ja pidetään yksi aikuisten ohjattu teemakeskusteluilta. Turku Prideille ja kansainväliseen sateenkaariperhepäivään tuotetaan perheohjelmaa. Yhden vanhemman perheille järjestetään viikonloppuleiri Hirvensalossa.

Joensuu ja Lahti

Näissä kaupungeissa etsitään uusia paikallisvastaavia tai -tiimejä. Perheet tapaavat toisiaan epämuodollisemmin. Tapahtumia (esimerkiksi Miten lapsia tehdään -tilaisuuksia,

sateenkaariperhekoulutuksia ja parisuhdetoimintaa) järjestetään yhteistyössä Setan paikallisjärjestöjen kanssa.

Leirimuotoinen vertaistuki palvelee koko Suomea

Leiritoiminta on ollut pitkään Sateenkaariperheet ry:n toiminnan keskeinen ja kysytyin toimintamuoto, jolla ylläpidetään sateenkaariperheiden psykososiaalista hyvinvointia. Kyseessä ei ole loma- ja virkistystoiminta vaan leirit ovat ohjelmaltaan hyvin vertaistuellisia ja lähentyvät sopeutumisvalmennuskurssien toimintatapaa. Vuonna 2017 tarjotaan erityistä tukea uusperheille oman leirin muodossa.

Tavoitteet:

- Tuetaan vanhempien jaksamista, vanhemmuutta ja parisuhdetta
- Vahvistetaan perheenjäsenten perheidentiteettiä ja yhteenkuuluvuuden tunnetta.
- Huomioidaan monenlaiset erityisryhmät ja monenlaiset tarpeet
- Tarjotaan perheille tietoa sateenkaariperheiden tilanteesta palveluissa, etuuksissa ja lainsäädännössä
- Tarjotaan mahdollisuuksia osallistua järjestön toimintaan
- Järjestetään leirejä eri puolella Suomea
- Pidetään leirien osallistumismaksut kaikkien perheiden mahdollisuuksien rajoissa
- Jokaisella leirillä on sosiaalialan ammattilaisten tarjoamaa ryhmä- tai muuta vertaistuen ohjattua tukitoimintaa

Toimenpiteet vuonna 2017:

- Järjestetään edellistä toimintavuotta vastaavien leirien lisäksi perheleiri uusperheille.
- Pyritään madaltamaan miesten ja transihmisten kynnystä osallistua perheleireille.
- Suunnataan mainostusta erityisesti miesten perheille.
- Tiedotetaan leireistä ja tapahtumista yhteistyössä transtukipisteen kanssa ja transihmisten yhteisöissä.

Vuonna 2017 toteutetaan 15 leiriä, joilla tavoitetaan seuraava määrä leiriläisiä:

1. talven perheleirillä 13-17.4. Inarissa 30 leiriläistä
2. vanhempien viikonloppuleirillä 3-5.2. Nokialla 14 osallistujaa
3. talven koululaisten ja vanhempien leirillä Ylöjärvellä 30 leiriläistä
4. transmaskuliinien isien leirillä 10 leiriläistä
5. kevään parisuhdeleirillä 20 leiriläistä
6. yhden vanhemman perheiden aikuisten leirillä 14 osallistujaa
7. kesän perheleirillä heinäkuussa Virossa 100 leiriläistä
8. kesän koululaisten leirillä Virossa 25 leiriläistä
9. Uusperheleirillä 40 leiriläistä
10. Tamperheen alueen perheleiri 30 leiriläistä
11. koululaisten syysloppuleirillä Helsingissä 30 leiriläistä
12. aikuisten toiminnallisessa vertaisviikonlopussa 15 henkilöä
13. vapaaehtoisten perheiden virikeviikonlopussa 50
14. syksyn parisuhdeleirillä 20 leiriläistä
15. syksyn perhevalmennusleirillä 8-10.11.Tampereella 30 leiriläistä

Toimintavuoden aikana tavoitetaan yhteensä 433 leiriläistä ja tuotetaan 1086 henkilöleirivuorokautta. Kaikki leirit järjestetään yhteistyössä leirikeskusten kanssa, joka vastaa leirin majoitus- ja ruokapalveluista. Perheleireillä on järjestetty vapaaehtoisvoimin

ikäryhmäkohtainen lastenohjelma/hoito siten, että aikuiset voivat viettää aikaa myös keskenään ja työskennellä työryhmissä keskustellen tai toiminnallisesti käsitellen vaihtelevia teemoja. Teemat valitaan perheille tehdyn vuosittaisen jäsenkyselyn perusteella. Perheleireillä on myös aikuisille suunnattua rentoutus- ja kuntoutustoimintaa.

Parisuhteita voimistava vertaistoiminta ennalta ehkäisee ongelmia

Sateenkaariperheiden parisuhteisiin, perhesuhteisiin ja eroihin liittyy monenlaisia sosiaalisia, juridisia, rakenteellisia ja palvelujärjestelmän haasteita. Lisäksi perheet ovat jättäneet usein tukipalvelut käyttämättä syrjinnänpelon tai huonojen palvelukokemusten takia. Julkiset palvelut tuntuvat olevan kyvyttömiä kohtaamaan sateenkaariperheiden hankalimpia perhetilanteita. Näistä syistä ennalta ehkäisevään ja ratkaisukeskeiseen parisuhteita tukevaan vertaistoimintaan on panostettu viime vuosina paljon.

Vuosina 2014–2016 yhdistyksen parisuhdetoimintaa kehitettiin Sateenkaariparit-hankkeessa, jota hallinnoi Kataja ry. Vuoden 2017 alusta käynnistetään Perhesuhdekeskus-hanke (ks. luku 4.), joka vakiinnuttaa parisuhdetoiminnan ja muun perhesuhteisiin liittyvän tuen Setan jäsenjärjestökentällä. Sateenkaariperheille suunnatun vertaistoiminnan käytännön järjestäminen on edelleen yhdistyksen perustoiminnan vastuulla.

Tavoitteet:

Lisätään sateenkaariperheiden vanhempien parisuhdehyvinvointia, ja luodaan siten edellytyksiä vanhemmuuden menestykselliselle jakamiselle. Lisätään tietoa parisuhteiden hyvinvoinnin merkityksestä lapsen hyvinvoinnille. Osallistetaan myös sateenkaariperheiden miehiä mukaan toimintaan. Viedään vertaistoiminnan kokemuksista nousevaa tietoa alan ammattilaisten tietoisuuteen koulutustoiminnan ja kehittämishankkeiden kautta.

Toimenpiteet vuonna 2017:

- Sateenkaariperheet ry toteuttaa alla olevat toimenpiteet lapsiperheellisille ja perheellistymistä suunnitteleville. Tämän lisäksi Setan muut jäsenjärjestöt järjestävät muuta sateenkaariparitoimintaa. Muiden toimijoiden toimenpiteitä ei ole listattu tässä.
- Koulutettujen vertaisohjaajaparien vetämät Rikasta minua -viikonloppukurssit järjestetään kaksi kertaa vuoden aikana
- Järjestetään vuoden aikana ainakin yksi parisuhdelauantaitapahtuma, jossa muutaman tunnin aikana annetaan pareille eväitä parisuhdetta voimistaviin harjoituksiin
- Järjestetään marraskuussa Kataja ry:n kumppanina parisuhdepäivät, joissa sateenkaariparien parisuhdehyvinvointia käsitellään laajasti
- Osallistutaan aktiivisesti kaikkeen Perhesuhdekeskuksen järjestämään koulutus- ja kehittämistoimintaan, jos Perhesuhdekeskus saa rahoituksen

Eroauttaminen ja vanhemmuuden tukeminen eron jälkeen

Perheiden ja vanhemmuuden tukeminen erossa ja eron jälkeen on usein ammatillista lähestymistapaa vaativa asia. Tästä syystä yhdistyksen vertaistoiminnassa pyritään panostamaan nimenomaan ennalta ehkäisyyn tekemällä voimistavaa parisuhdetyötä. Neuvokeskus on kuitenkin kehittänyt toimivan, ryhmämuotoisen ja vertaisuuteen perustuvan mallin vanhemmuuden tukemiseen eron jälkeen. Vanhemman neuvo -ryhmissä etsitään ammattilaisen ohjauksessa oman vanhemmuuden vahvuuksia ja keinoja tukea omaa lasta eron jälkeen.

Nykyisellään yhdistys voi tarjota eroaville tai eron uhatta eläville sateenkaariperheille vain käytännöllistä ja juridista neuvontaa (ks luku neuvonnasta), ei lainkaan psyko-sosiaalista tukea eikä neuvontaa, palvelunohjaustakin vain rajatusti. Käytännöllisen ja juridisen neuvonnan tueksi on jo aiemmin luotu Sateenkaariperheen ero-opas -materiaali.

Toimenpiteet vuonna 2017:

- Järjestetään vuoden aikana yksi ammatillisesti ohjattu Vanhemman neuvo -ryhmä, sillä edellytyksellä, että saadaan Helsingin kaupungilta haettu avustus tähän tarkoitukseen.
- Luodaan pohja Vanhemman neuvo –leirille
- Levitetään ero-opasta sähköisessä ja painetussa muodossa perheille ja ammattilaisille.
- Järjestetään eroteemaisia vertaiskeskustelutilaisuuksia leirien yhteydessä ja perheaikaa.fi -palvelussa

Perheaikaa

Verkossa tapahtuvalle vertaistoiminnalle on selkeä tilaus. Sivuston sateenkaariperheteemaiset toiminnot ovat keränneet poikkeuksetta erittäin runsaan osallistujamäärän erityisesti tapaamispaikkojen ulkopuolella asuvien keskuudesta. Verkossa tapahtuva vertaistoiminta tavoittaa ne ihmiset, jotka eivät muuten pääsisi vertaistuen piiriin. Nettivertaituki tavoittaa tuloista riippumatta, kun ei tarvitse olla rahaa matkustamiseen tai leirimaksuihin. Vertaistuki on verkossa mahdollista monenlaisilla pienemmillä ryhmillä, joiden edustajista ei isoimmillakaan paikkakunnilla saisi kokoon kasvokkain kokoontuvaa vertaisryhmää Anonymius mahdollistaa hankalimmistakin asioista keskustelun. Verkossa tapahtuva neuvonta tavoittaa monta henkilöä samaan aikaan, jolloin se on hyvin kustannustehokasta.

Tavoitteet:

Yhä useampi vanhempi löytää palvelun. Tavoitetaan perheitä haja-asutusalueelta ja paikkakunnilta, joilla ei ole vertaistoimintaa. Saadaan vertaiskeskustelun piiriin perheitä, jotka eivät kohtaa oman perhemuotonsa kanssa samanlaisia perheitä esimerkiksi perhetapaamisissa. Perheiden kynnyksellä kasvotusten tapaamaan toisiaan madaltuu. Vanhemmat saavat tukea ajoissa ja uskaltavat hakemaan sitä aiempaa helpommin myös ammattilaisten taholta. Saadaan lisää vapaaehtoisia toteuttamaan verkkotoimintaa. Vapaaehtoisena toimiminen vahvistaa yhteenkuuluvuutta ja toimii yhdenlaisena vertaistuen kanavana.

Toimenpiteet vuonna 2017:

- Neuvonta-chat järjestetään kerran kuukaudessa ja vaihtelevalla teemalla oleva ilta-chatteja neljä kertaa vuodessa.
- Asiantuntijaluentoja järjestetään vähintään kaksi ja artikkeleja julkaistaan säännöllisesti.
- Tehostetaan vuoden 2014 lopussa julkaistusta nettiperhevalmennuksesta tiedottamista.
- Järjestetään kaksi suljettua ryhmää, toinen suunnattu uusperheille ja toinen perheille, joissa vanhemmuus on rakennettu muun kuin vanhempien välisen parisuhteen ympärille.
- Vertaistoiminnan koordinaattori rekrytoi ja kouluttaa uusia vapaaehtoisia sekä pitää huolta vanhojen vapaaehtoisten motivoituneisuudesta, jaksamisesta ja täydennyskoulutuksesta.
- Tiedotetaan palvelusta ja siinä vapaaehtoisena toimimisesta paikallisten Setojen ja muiden yhteistyökumppanien tiedotuskanavien kautta, ilmaisjakelulehdissä, sosiaalisessa mediassa, erilaisissa tapahtumissa ja jäsentiedotteissa.

4.2. Vertaistoiminnan kehittämiseen panostetaan uuden työntekijän myötä

Vuosi 2017 on ensimmäinen toimintavuosi, jolloin yhdistyksellä on kahden sijasta kolme vakituista työntekijää. Tämän myötä vertaistoiminnan kehittämiseen päästään paneutumaan ja satsaamaan aiempaa enemmän.

Tavoitteet:

Tavoitteena on saada vertaistoimintaan mukaan uusia ihmisiä eri puolelta Suomea, ja saada alulle tai uudelleen käynnistymään vertaistoiminta kahdella uudella paikkakunnalla vuoden 2017 aikana. Mukaan toimintaa organisoimaan houkutellessaan aiempaa enemmän eri kohderyhmien edustajia, kuten sukupuoleltaan moninaisia, miehiä ja apilaperheellisiä. Vapaaehtoiset tutustutetaan toisiinsa entistä paremmin ja yhteistyö kehittyy yli paikkakuntarajojen. Pyritään siihen, että vapaaehtoisista koostuva paikallistiimi ottaa vastuun kaikesta oman paikkakunnan vertaistoiminnasta, niin perheille kuin vanhemmille ja vanhemmuudesta haaveileville, suunnatusta. Vapaaehtoisia motivoidaan myös ottamaan vastuuta oman paikkakunnan ammattilaisten ja opiskelijoiden kouluttamisesta. Tavoitteena on myös, että vapaaehtoiset jaksavat työssään ja kokevat sen motivoivaksi ja innostavaksi. Tavoitteena on että yhä useammalla paikkakunnalla innostutaan vapaaehtoisten organisoimista pienimutoisista perheleireistä.

Toimenpiteet vuonna 2017:

- Vertaistoiminnan aktiiveille tehdään verkkokysely, jolla kartoitetaan heidän tyytyväisyyttään ja toiveitaan vertaistoiminnan koordinoinnin ja kehittämisen suhteen. Koordinaattori ottaa vastaukset huomioon toimintaa kehittäessään.
- 25.–26.3.2017 järjestetään vapaaehtoisille vertaistoimijoille jokavuotiset kaksipäiväiset kehittämispäivät Helsingissä.
- Jos uusi joulukuussa 2016 järjestettävä ensimmäinen vapaaehtoisten virikeviikonloppu todetaan konseptiltään toimivaksi ja osallistujat toivovat sille jatkoa, järjestetään syksyllä 2017 vapaaehtoisille myös virikeviikonloppu Ylöjärvellä.
- Kehittämispäivillä panostetaan ryhmäytymiseen, hyvien kokemusten ja käytäntöjen jakamiseen sekä tarjotaan koulutusta ja virkistäytymistä.
- Vapaaehtoistyön koordinaattori pitää aktiivisesti yhteyttä paikallistiimien vapaaehtoisiin, toimii tukijana ja innostaja sekä avustaa konkreettisesti etenkin toiminnan alkuun saattamisessa.
- Koordinaattori vierailee mahdollisuuksien mukaan paikkakunnilla tapaamassa vapaaehtoisia ja vertaisryhmäläisiä sekä mahdollistaa yhdistyksessä harjoitteluun suorittavien opiskelijoiden vierailut eri paikkakunnilla.
- Harjoittelijat voivat toimia alustajina tai järjestää lapsille pientä ohjelmaa.
- Paikallistiimien käsikirjan yhteydessä olevaa tekemisvinkkipankkia kasvatetaan jatkuvasti.
- Rakennetaan nettisivuille paikallistiimien materiaali- ja ohjepankki.
- Vapaaehtoisia muistetaan kehittämispäivien yhteydessä yhteisellä virkistäytymisellä, vuosilahjalla. Lisäksi heitä muistetaan pienimuotoisella joululahjalla.

Vapaaehtoisten virikeviikonloppu

Syyskuussa järjestetään toista kertaa vertaistoimijoiden virikeviikonloppu Ylöjärvellä. Viikonloppu on tarkoitettu kaikille vapaaehtoisille vertaistoiminnan järjestämisessä mukana oleville perheineen. Osallistujat yhdessä rakentavat viikonlopun mieleisekseen ja osallistujien tarpeita parhaiten vastaavaksi. Ohjelman suunnittelussa huomioidaan, millaisia toiveita vapaaehtoisilta saadaan vuoden 2016 virikeviikonlopun jäljiltä.

Vertaisohjaajien ja vapaaehtoisten koulutukset vuonna 2017

Loppuvuodesta 2016 vapaaehtoisille tehdyn kyselyn vastaukset käydään perusteellisesti läpi ja tehdään sen perusteella toimenpiteitä koulutusten suhteen. Jos toivetta ja tarvetta on, järjestetään työnohjausta alan opiskelijoiden suorittamana. Tällöin työnohjaaja matkustaa vapaaehtoisten luo heidän kotipaikkakunnalleen. Kaksi kertaa vuodessa vuosikokousten yhteydessä on mahdollisuus järjestää työnohjausta yhteisesti kaikille vapaaehtoisille Helsingissä.

Vapaaehtoisia kannustetaan osallistumaan vertaisohjaajakoulutuksiin. Koulutukseen osallistuvien kulut korvataan.

- Nettivertaisohjaajakoulutusta tarjotaan uusille vapaaehtoisille. Nettivertaisohjaajakoulutus toteutetaan yhteistyössä Väestöliiton kanssa. Jos Väestöliitto ei tarjoa koulutusta riittävän usein tai kiinnostuneille sopivina viikonloppuina, vertaistoiminnan koordinaattori järjestää yhdistyksen vapaaehtoisten oman koulutuksen.
- Parisuhdevertaisohjaajien tarvetta yhteiselle lisäkoulutukselle kartoitetaan.
- Kehittämispäiviin ja virikeviikonloppuun kuuluu aina jonkinlainen koulutuksellinen osuus. Tapahtumiin osallistuneilta vapaaehtoisilta kerätään aina palaute, jonka pohjalta koulutukselliset osuudet suunnitellaan vapaaehtoisten tarpeita mahdollisimman hyvin vastaaviksi.
- Järjestetään Setan ja sen jäsenjärjestöjen kanssa yhteistyössä ryhmänohjaajakoulutusta vapaaehtoisille ryhmän ohjaajille ja kouluttajakoulutusta vapaaehtoisille kokemuskouluttajille. Lisäksi kokemuskouluttajille järjestetään perheteemoihin keskittyvää täydennyskoulutusta.
- Monimuotoiset perheet -verkoston kanssa järjestetään yhteinen koulutus
- Vapaaehtoisille tarjotaan mahdollisuutta osallistua myös ulkopuoliseen, esimerkiksi Kepan, KSL:n ja Sosten, koulutukseen.
- Myös kansainvälisen vaikuttamisen koulutusta järjestetään vuosittain

4.3. Perheiden ja perhettä suunnittelevien neuvonta

Iso osa perhelainsäädäntöä ja palvelujärjestelmää ei edelleenkään huomioi sateenkaariperheitä, mikä aiheuttaa arjen vastoinkäymisiä perheille. Tähän haasteeseen Sateenkaariperheiden neuvontapalvelu pyrkii vastaamaan. Neuvonta on byrokraattis-käytännöllistä neuvontaa, ei psykososiaalista tukea. Myöskään varsinaiseen juridiseen neuvontaan ei yhdistyksellä ole osaamista eikä resursseja.

Apilaperheet ja erilaiset miesten perheet ovat perhemuotoja, jotka lainsäädäntö ja palvelujärjestelmä tunnistaa kaikista huonoiten. Näissä perheissä vanhempien asema ei usein ole juridisesti turvattua ja moni asia on vanhempien välisten sopimusten varassa. Näiden perheiden on kaikista haasteellisinta saada asiantuntevaa neuvontaa julkisilta palveluntarjoajilta. Vuoden 2016 aikana on tullut toistuvasti esiin, kuinka kahden kulttuurin perheet eivät saa tarvitsemiaan vastauksia miltään virallisilta tahoilta.

Tavoitteet:

Sateenkaariperheillä ja sellaista suunnittelevilla on mahdollisuus saada neuvoja niitä kaivatessaan. Perheet saavat tukea elämäntilanteisiin ja muutoksiin liittyviin haasteisiin ja heitä ohjataan tarvittaessa psykososiaalisen tuen piiriin. Lasta suunnittelevat ja tuoreet perheet saavat luotettavaa tietoa ja ohjeita byrokratian kiemuroihin ja lasten saamiseen liittyen.

Toimenpiteet vuonna 2017:

- Jatketaan neuvontapalvelun toimintaa puhelin-, sähköposti- ja chat-neuvontana.
- Helsinki Priden yhteydessä on kenellä tahansa mahdollisuus varata aika henkilökohtaiseen neuvontaan.
- Neuvontaa toteuttaa ennen kaikkea vertaistoiminnan koordinaattori. Hänen lisäksi neuvontatehtävää toteuttavat muut työntekijät, hallituksen puheenjohtaja ja jäsenet. Lisäksi paikallistiimien merkitys neuvoina paikallisessa toiminnassa on korvaamaton. Neuvoja hakevat perheiden lisäksi opiskelijat, perheiden läheiset, ammattilaiset ja toimittajat.
- Jos perhekeskus saa rahoituksen, on apilaperheiden tukea mahdollisuus laajentaa, ja tarjota heille myös kasvokkain tapahtuvaa neuvontaa ja psykososiaalista tukea.

Sateenkaariperheiden perhevalmennus

Sateenkaariperheiden perhevalmennus täydentää kunnan tarjoamaa synnytys- ja perhevalmennusta. Kurssilla (20 oppituntia) tarjotaan tietoa erityisesti sateenkaariperheiden perheellistymiseen liittyvistä erityishaasteista, käydään läpi perheiden oikeuksia etuuksiin,

syntymässä olevan lapsen juridisen tilanteen turvaamiseen liittyvissä hakemuksissa, sateenkaariperheiden parisuhteen tyypillisistä sudenkuopista, kolmen ja neljän vanhemman perheiden erityishaasteista jne. Valmennus ei korvaa kunnan järjestämää synnytys-/perhevalmennusta vaan täydentää sitä. Valmennuksessa kouluttajina toimivat työntekijät, muut asiantuntijat ja sateenkaariperheelliset kokemuskouluttajat. Valmennuksen tarkemmat sisällöt löytyvät yhdistyksen kotisivuilta. Valmennus on osa yhdistyksen neuvontatehtävää, mutta on myös merkittävä vertaistuen foorumi.

Tavoitteet:

Tarjotaan ajanmukaista tietoa byrokratiasta selviämiseen. Tuetaan ongelmien ennaltaehkäisyä. Kiinnitetään tulevien vanhempien huomiota parisuhdehyvinvoinnin merkitykseen. Tarjotaan mahdollisuus muodostaa vertaisverkostoja ja saada vertaistukea.

Toimenpiteet vuonna 2017:

- Toteutetaan kaksi viiden luennon iltakurssia Helsingissä (7.3.–4.4. ja 12.9.–10.10.) ja yksi viikonloppukurssi Tampereen tai Mikkelin seudulla marraskuussa.
- Tiedotetaan loppuvuodesta 2014 julkaistusta perhevalmennuksen nettikurssista.
- Selvitetään resurssien puitteissa supistettujen kurssien järjestämistä Turussa ja Tampereella.

Miten lapsia tehdään? -tilaisuudet

Miten lapsia tehdään? -tilaisuudet ovat yhden illan avoimia keskustelutilaisuuksia, joissa kerrotaan sateenkaariperheellistymisen mahdollisuuksista ja annetaan perhettä suunnitteleville mahdollisuus kysyä asiantuntijalta. Tilaisuuksissa on mahdollista tutustua muihin lasta suunnitteleviin ja vanhemmuuskumppaneita etsiviin.

Tavoitteet

Tavoitteena on että kaikilla lapsiperheellistymisestä kiinnostuneet on saatavilla asiallista tietoa perheellistymisen vaihtoehtoista ja mahdollisuuksista. Paikalliset vapaaehtoiset rohkaistuvat itse järjestämään tilaisuuksia.

Toimenpiteet vuonna 2017:

- Paikalliset vapaaehtoiset ovat saaneet koulutusta miten lapsia tehdään -tilaisuuksien järjestämiseksi. Kannustetaan ja tuetaan vapaaehtoisia järjestämään tilaisuuksia 3-4 kaupungissa vuoden aikana
- Jokaisen tilaisuuden jälkeen pyritään kasaamaan osallistujista oma alkutaipaleella-ryhmä, johon osallistuu lasta suunnittelevia, odottavia ja lapsen juuri saaneita.
- Tarjotaan alkutaipaleilaisille mahdollisuutta osallistua sateenkaariperheiden perhevalmennukseen.
- Hyödynnetään paikallisten perheiden innokkuutta olla tilaisuuksissa mukana kokemuskouluttajina.
- Järjestetään tilaisuuksia myös erityisille kohderyhmille, kuten miehille, sijaisvanhemmuutta tai sinkkuvanhemmuutta suunnitteleville ja monivanhempaisille perheille.

4.2. Yhteisöllinen ja kulttuurinen toiminta

Kansainvälinen sateenkaariperhepäivä

Kansainvälisenä sateenkaariperhepäivänä perheet ympäri maailman kokoontuvat yhteen erilaisiin tapahtumiin, jotka ovat iloisia ja näkyviä koko perheen tapahtumia. Päivä toimii tutustumisen väylänä ihmisille sekä näkyvänä tapahtumana se lisää ihmisten tietoisuutta sateenkaariperheistä. Tietoisuus taas vähentää ennakkoluuloja ja lisää sateenkaariperheiden hyvinvointia.

Tavoitteet:

Tapahtumia järjestetään mahdollisimman monella paikkakunnalla. Yhä useampi perhe rohkaistuu mukaan toimintaan. Paikallismedia huomioi tapahtumat.

Toimenpiteet vuonna 2017:

- 7.5.2017 järjestetään mahdollisimman monella paikkakunnalla kuudennen kansainvälisen sateenkaariperhepäivän tapahtumia.
- Tiedotetaan tapahtumista hyvissä ajoin kunkin paikkakunnan tiedotuskanavilla.

Pride-tapahtumiin perheisältöjä

Pridet ovat hyvin suosittuja tapahtumia, jotka runsaalla tapahtumatarjonnallaan keräävät suuren osallistujamäärän. Pride-organisaatioiden toimesta tiedotus tavoittaa sellaisia henkilöitä, jotka ovat olleet Sateenkaariperheet ry:n tiedotuksen ulottumattomissa. Prideille osallistuu paljon sellaisia seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen edustajia, jotka eivät muuhun vertaistoimintaan osallistu. Perheille suunnatut tapahtumat tuovat uusia osallistujia etenkin paikallistoiminnan piiriin. Pride-tapahtumat toimivat matalan kynnyksen tutumisväylinä. Esittelypöytä ja lapsettomille suunnatut tilaisuudet lisäävät yhdistyksen näkyvyyttä lapsettomalle sateenkaarikansalle ja helpottavat heidän löytämistään yhdistyksen tarjoaman vertaistuen ja palveluiden pariin.

Tavoitteet:

Suurimmalla osalla paikkakunnista, joilla järjestetään Pride, on paikallisten vapaaehtoisten toimesta jotakin perheille suunnattua ohjelmaa. Yhä useampi tulee tietoiseksi yhdistyksen olemassaolosta ja löytää sen palveluiden pariin.

Toimenpiteet vuonna 2017:

- Pitkin vuotta ollaan mukana mahdollisimman monessa Pridessa ympäri Suomea.
- Innostetaan paikalliset järjestämään Pridessa perheohjelmaa sekä ottamaan hoitaakseen yhdistyksen esittelypöydän.
- Työntekijävetoisesti tai koulutetun vapaaehtoisen johdolla järjestetään mahdollisimman monessa Pridessa Miten lapsia tehdään -tilaisuuksia.
- Erityiskohderyhmille (mies, trans) suunnattuja vertaistapahtumia sijoitetaan pride-tapahtumien yhteyteen

Yhdistys täyttää 20 vuotta

Yhdistys hyväksyttiin yhdistysrekisteriin 11.11.1997. Vuonna 2017 yhdistyksen 20-vuotista taivalta juhlitaan eri tavoin. Juhlavuoden tapahtumat järjestetään vapaaehtoisvoimin. Pyritään osallistamaan sekä paikalliset toimijat että alumnit.

Toimenpiteet vuonna 2017:

- Paikallistiimit järjestävät omia alueellisia tapahtumiaan omien suunnitelmiansa mukaisesti
- Nimetään alkuvuodesta juhlavuosityöryhmä valtakunnallisia tapahtumia varten
- Työryhmä koostuu kokonaan vapaaehtoisista: hallituksen jäsenistä, muista jäsenistä ja entisistä aktivisteista, joita kutsutaan mukaan tekemään yhteiset juhlat
- Työryhmäideoi ja toteuttaa kaikki juhlavuoden tapahtumat. Toteutusta ei voi säilyttää toimistolle, mutta toimistoa voi konsultoida.
- Työryhmä järjestää loppuvuodesta perheille suunnatun juhlavuoden päätapahtuman, minkä lisäksi työryhmä voi oman harkintansa mukaan suunnitella ja toteuttaa muitakin juhlavuoden tapahtumia
- Päätapahtuma striimataan nettiin mahdollisuuksien mukaan.
- Päätapahtuman lisäksi voidaan toteuttaa esimerkiksi tapahtumat yhteistyökumppaneille/päätäjille ja medialle

5.1. Jäsenpalvelujen kehittäminen

Yhdistyksen jäsenmäärä on lähes kolminkertaistunut viidessä vuodessa ja on nyt reilut 900 henkilöä. Kasvu tulee jatkumaan voimakkaana. Kohderyhmän tosiasiallinen koko kasvaa voimakkaasti. Lisäksi jäsenten määrää kasvattaa yhdistyksen toiminnan laajentuminen. Esimerkiksi sateenkaariperheiden perhevalmennus on tuonut yhdistykselle paljon lisää jäseniä. Toimintansa kautta yhdistys tavoittaa satoja henkilöitä, jotka eivät ole yhdistyksen jäseniä. Kyselyiden mukaan suuri osa toimintaan osallistuvista ei jostain syystä ole jäseniä.

Tavoitteet

Jäsenet kokevat, että he ovat osa tärkeää kansalaisliikettä, ja haluavat tukea yhdistyksen tavoitteiden toteutumista pysymällä yhdistyksen jäseninä. Ne jäsenet, jotka osallistuvat yhdistyksen toimintaan, saavat riittävät ja oikea-aikaiset tiedot toiminnasta. Jäsenyyteen liittyvät prosessit sujuvat nopeasti ja ilman virheitä.

Toimenpiteet vuonna 2017

- Lähetetään kaikille uusille jäsenille kattava uuden jäsenen tieto- ja materiaalipaketti
- Tehdään vuosittaiseksi suunnitellun jäsenkyselyn pilottikysely yhteistyössä tutkimushankkeen kanssa
- Rekrytoidaan uusia jäseniä kaikissa itse järjestettävissä tapahtumissa, Facebookissa, uusien nettisivujen rekrytointisivulla ja yhteistyössä Setan kanssa.

5.2. Viestintä

Ulkoisen viestintä

Tavoitteet

Yhdistyksen voimassa olevat perhepoliittiset tavoitteet ovat poliittisten toimijoiden ja palveluntarjoajien tietoisuudessa. Perheiden kanssa työtä tekevilla ammattilaisilla on tietoa sateenkaariperheiden tarpeista ja kokemuksista palveluissa. Yhdistyksen yhteistyökumppanit saavat tietoa ajankohtaisista asioista.

Toimenpiteet vuonna 2017

- Tiedotetaan yhdistyksen uusista perhepoliittisista tavoitteista ja hallitusohjelmataavoitteista
- Tuetaan Setan ja Monimuotoiset perheet –verkoston kunnallisvaalitavoitteita julkisuudessa
- Nostetaan yhdistyksen uusia tavoitteita aktiivisesti esille mediassa
- Tehdään julkilausumia yksin ja yhdessä Monimuotoiset perheet -verkoston ja muiden kumppanien kanssa.
- Kirjoitetaan lehtien mielipide-palstoille.
- Tuotetaan erilaisia kirjallisia materiaaleja ammatillisen työn tueksi (ks tiedon tuottaminen)
- Päivitetään ja täydennetään nettisivuilla olevaa materiaalia
- Jatketaan vuonna 2015 aloitettua Twitter-tiedotusta
- Yhdistys välittää tietoa lapsiperheiden moninaisuudesta sekä omasta toiminnastaan myös jakamalla esitteitään, tekemällä koulutusikäntejä sekä osallistumalla erilaisiin seminaareihin ja tapahtumiin.

Sisäinen viestintä

Tavoitteet

Yhdistyksen toimintaan osallistuvat, jäsenet, vapaaehtoiset, luottamushenkilöt ja henkilöstö saavat riittävät ja oikea-aikaiset tiedot yhdistyksen toiminnasta, kehittämisestä ja päätöksenteosta.

Toimenpiteet vuonna 2017

- Julkaistaan sähköinen uutiskirje 6 kertaa toimintavuoden aikana, ja lähetetään jäsenille ja sidosryhmärekisterin 500 yhteistyökumppanille.
- Kehitetään perheille ja aktivisteille suunnattuja sisältöjä kotisivuilla. Erityisesti panostetaan miehille, apilaperheille ja paikallistiimeille suunnattuun informaatioon.
- Vahvistetaan sateenkaarikentälle kohdistuvaa tiedotusta. Viestitään, että Sateenkaariperheet ry on sekä lapsiperheellisten että suunnittelijoiden ja haaveilijoiden yhteinen yhdistys. Vahvistetaan myös viestiä, että yhdistys on miesten, naisten ja muunsukupuolisten yhteinen yhdistys. Samoin mukaan mahtuu eri perhemuodot ydinperheistä apilaperheisiin ja kaikki siltä väliltä.
- Päivitetään yhdistyksen Facebook-sivulla ajankohtaista tietoa yhdistyksen tapahtumista, vaikuttamistyöstä ja mielenkiintoisia uutisia Suomesta ja maailmalta

5.3. Hallinto

Yhdistyksen toiminnan suuntauksista päättää yhdistyksen yleinen kokous, joka kokoontuu kaksi kertaa vuodessa. Toimintasuunnitelman toteuttamisesta vastaa hallitus, jota johtaa puheenjohtaja. Hallitus kokoontuu 6-8 kertaa vuodessa. Hallituksen esittelijänä toimii toiminnanjohtaja. Yhdistyksen hallintoa ohjaa vuonna 2013 vahvistettu johtosääntö, joka sisältää myös henkilöstöhallinnon suuntaviivat.

Tavoitteet

Huolehditaan, että yhdistyksen hallinto tukee suunnitelmallista ja tehokasta perustehtävän toteuttamista ja tarkkaa taloudenpitoa. Hyvä hallinto huomioi kaikki yhdistyksen toimijat.

Toimenpiteet vuonna 2017

- Viimeistellään yhdistyksen ensimmäinen järjestöstrategia.
- Järjestetään kevätkokous la 25.3. paikallistoiminnan kehittämispäivien yhteydessä Helsingissä.
- Syyskokous järjestetään marras-joulukuun vaihteen tienoilla, mahdollisesti 24.11. Syyskokous pyritään järjestämään pääkaupunkiseudun ulkopuolella, mahdollisesti samalla paikkakunnalla Setan edustajakokouksen kanssa, ja saman viikonlopun aikana. Mikäli Seta pitää oman edustajakokouksensa pääkaupunkiseudulla, harkitsee yhdistys asiaa silloin tilanteen mukaan.

Seuranta ja arviointi

Sateenkaariperheet ry:n hallitus ja vuosikokous seuraavat toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamista raportoinnin sekä toimintakertomusten ja -suunnitelmien avulla. Hallituksen asettamat työryhmät kehittävät ja valvovat tavoitteiden toteutumista. Työntekijät raportoivat hallitukselle toiminnan toteutumisesta. Keskeisimmille toiminnoille laaditaan tarkennetut toimintasuunnitelmat. Keskeisimmistä toiminnoista, osallistujamäärästä ja yhteydenotoista pidetään kirjaa ja seurataan kysynnän kehittymistä. Jäsenistölle tehdään kerran vuodessa jäsenkysely, jolla kartoitetaan jäsenten toiveita, tarpeita ja kokemuksia yhdistyksen toiminnassa mukanaolosta. Leireistä ja perhevalmennuksista kerätään aina palaute osallistujilta. Vaikuttamistoimintaa arvioidaan yhteistyössä Monimuotoiset perheet -verkoston kanssa osana Kaikkien perheiden Suomi -hanketta.

Henkilöstö

Vuoden 2017 alussa yhdistys työllistää seitsemän työntekijää, joista neljä hanketyöntekijöitä. Toimintavuoden aikana rekrytoidaan neljä työntekijää lisää. Perhehoidon kehittämishankkeeseen palkataan yksi hanketyöntekijä ja perhesuhdekeskukseen palkataan kolme työntekijää.

Työntekijöiden osaamista ja jaksamista tuetaan säännöllisellä koulutuksella ja virkistyspäivillä. Esimiestyötä tuetaan johtosäännöllä, joka sisältää henkilöstöohjeen. Toteutetaan työterveyshuoltoa yhteistyössä Diacorin kanssa työterveyshuollon toimintasuunnitelman pohjalta. Tarjotaan koko henkilöstölle yleislääkäritasoinen sairaanhoito sekä liikunta- ja kulttuurisetelit.

Toimitilat

Sateenkaariperheet ry ja sen hallinnoimat hankkeet muuttivat vuonna 2016 uusiin toimitiloihin Helsingissä, Hämeentie 29. Toimitila on 230 neliön kokoinen ja koostuu kahdeksasta työhuoneesta ja kahdesta ryhmätilasta. Toimitilassa on riittävästi tilaa myös tuleville hankkeille

Toimenpiteet vuonna 2017

- Viimeistellään toimitilan kalustus ja sisustus
- Luodaan ohjeistus toimitilan käyttäjille

Talous

Yhdistyksen taloudelliset resurssit ovat kasvaneet vauhdikkaasti ja kasvu tulee jatkumaan. Rahoituspohja on monipuolinen, mutta hankerahoitukseen painottuva. Raha-automaattiyhdistyksen lisäksi toinen päärahoittaja on opetus- ja kulttuuriministeriö. Muita rahoittajia ovat Kansan sivistystyön liitto, ulkoministeriö sekä Helsingin, Turun ja Tampereen kaupungit. Toimintaa rahoitetaan ajoittain myös apuraharahoituksella. Tuottoja saadaan lisäksi osallistumismaksuina, lähinnä leiritoiminnasta. Näillä tuotoilla katetaan osa leirikeskusten perimistä maksuista. Oman varainhankinnan tuotot ovat jäsenmaksuja, lahjoituksia ja pienehköjä tarvikemyynnin tuottoja.

Vuoden 2017 budjetissa varsinaisen toiminnan kaikki kulut ovat 878 700 euroa. Yleisavusteisen perustoiminnan kulut ovat 272 500 euroa. Perustoiminnan kuluja on lisätty seuraaviin käyttötarkoituksiin: paikallistoiminnan toimintakuluihin, valtakunnallisen vertaistoiminnan toimintakuluihin ja vertaistoiminnan kehittämisen toimintakuluihin. Lisättyjen kulujen kattamiseksi haetaan 27 000 euron korotusta yleisavustukseen.

Toimenpiteet vuonna 2017

- Talouden seuranta toteutetaan vuosittain vahvistettavan taloussäännön mukaisesti.
- Taloussuunnittelua ohjaa hallituksen vuonna 2014 vahvistama Toiminta- ja rahoitussuunnitelma 2014–2021
- Paikallistoiminnan määrärahat jaetaan ja niiden käyttöä valvotaan vuonna 2014 vahvistettujen kriteerien perusteella